1900. HARMINCZNEGYEDIK ÉVFOLYAM. 200. SZÁM. BUDAPEST, HETFŐ, JULIUS 23.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Szájcz-, Romániа- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8.
Hasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 18.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési irodá.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk.
A khinai bonyodalom.
A közigazgatás egyszerüsitése.
Sándor szerb király — vőlegény.
Arany János, a politikus.
A párisi kiállitás épületei.
Esti tanfolyam.
Az alagi és kottingbrunni lóversenyek eredménye.
Tárcza: Az ujsághirdetések története.

Budapest, julius 23.

Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevően feliratot intézett a kormányhoz a bécsi községtanácsnak az Ofen-Pestre vonatkozó ismeretes határozata alkalmából. E feliratban Nagyvárad város törvényhatósága sürgeti a helységnevek magyarositásáról szóló törvény életbeléptetését. A feliratra vonatkozó határozatot Nagyvárad közönsége megküldötte pártolás és hozzájárulás végett valamennyi törvényhatóságnak. Alig hihető, hogy akadjon magyar érzelmü törvényhatóság, mely Nagyvárad város feliratát magáévá ne tegye. Mert amellett, hogy a bécsi községtanács impertinenciája aktuálissá teszi a kérdést és a nagyváradi fölirat kellőképen megokolja az emlitett törvény életbeléptetésének szükségét, ugy látszik, hogy a Széll-kormány nagyon is rászolgált arra, hogy erélyesen emlékeztessék kötelességére.

Valóságos botrány-számba megy az, hogy a magyar állam tekintélye és a nemzeti érdekek által követelt törvényes intézkedés végrehajtását a kormány egyszerüen felfüggesztette. Két esztendeje muli, hogy a magyar törvényhozás a helységnevek magyarositásáról szóló törvényt megszavazta. Tudvalevően a nemzetiségek, főképen pedig a szászok roppant erélyiyel hadakoztak a reform ellen, s miután nem sikerült nekik a törvényhozást megfélemliteni, deputációkat menesztettek a királyhoz, kérve a szentesités megtagadását. Mindazáltal, hosszabb késedelem után, ő felsége szentesitette a törvényt. Hanem Széll Kálmán ad acta tette. A nemzetiségekkel való kaczérkodás beletartozván Széll Kálmán politikájába, a helységnevek megmagyarositásáról szóló törvény életbeléptetésének bizonytalan időre való elhalasztása, nyilván koncesszió a nemzetiségeknek.

Többször szóvá tettük már mi is ezt a kérdést. A képviselőház előtt is fölmerült a belügyminiszterhez intézett interpelláczió alakjában. Akkor még Perczel volt belügyminiszter. Perczel tiltakozott az ellen az imputáczió ellen, hogy a kormány szándékosan késlelteti a törvény életbeléptetését, s azzal mentegetődzött, hogy az előkészitő munkálatokat kell végezni. Azóta hosszu idő mult el. És az ügy még mindig ugyanabban a stádiumban van. Még mindig az előkészületeken fáradoznak. Bizonyosan ezzel fog előállani Széll Kálmán is. Nos, ha másfél esztendővel ezelőtt még valamiképen akczeptálható volt is az, hogy az előkészületek hátráltatják a törvény életbeléptetését, ma ez csak ürügy lehet. Csak leplezése annak az igazságnak, hogy Széll Kálmán a nemzetiségek kedveért feláldozza az állam tekintélyét, a törvényhozás méltóságát és azokat a nemzeti érdekeket, mik a törvény erélyes végrehajtásához füződnek, s a törvényt szükségessé tették. Hogy ez a féha magatartás mire vezet: azt mutatja a bécsi községtanács perfidsége.

Kiváncsiak vagyunk arra, hogy az ország törvényhatóságainak hazafias törekvéstől sugallt föllépése és követelése, minő fogadtatásra talál a kormánynál. Lesz-e foganatja a törvényhatóságok sürgető kérelmének, vagy pedig ezután is folytatja Széll Kálmán azt az alakoskodást, mely igazán szégyenletes. Mert a magyar törvényhozás tekintélyének és a magyar állam méltóságának igen jelentékeny kárára van az, hogy meghozatott egy törvény, mely magyar nemzeti szempontból föltétlenül szükséges és a kormány, illetőleg Széll Kálmán nem meri életbe léptetni. Csak azért, mert fél a nemzetiségektől.

A khinai bonyodalom.

Addig, mig a Pekingben bezárt idegenek maguk élőszóval nem tanuskodnak a mellett, hogy csakugyan életben vannak, nem lehet a hivatalos khinai táviratokban hinni s a khinaiak ravaszsága és hazudozása miatt Conger ismert táviratáról is azt kell feltételezni, hogy a khinaiak hamisitották még pedig oly módon, ahogy azt lapunk tegnapi számában már megirtuk. Példátlanul áll a hazudozásoknak az a láncolata, melyet a khinaiak hat hét óta produkálnak. Li-Hung-Csangon kell kezdeni, a ki hazugnak mondja a nankingi alkirály táviratát, s következik utána a shantungi alkirály, a ki hazugsággal vádolja mindkettőt. Ekkor aztán egyszerre meggondolja magát mind a három, s mindegyik önmagát dezavuálja. A milyen szent meggyőződéssel esküdtek ezek azelőtt a pekingi vérfürdőre, olyan meggyőződéssel mondják most azt, hogy semmi sem történt, a pekingi martyrok élnek, épségben vannak s bátran ki lehet a szemekből törölni a könyet, melyet az egész világon sirtak miattuk.

A hatalmaknak Kkinához való viszonyán azonban ez semmit sem fog változtatni. Nem változhatik egyrészt azért, mert egyrészt a hatalmak kapva kapnak az alkalmon, hogy most Khinától engedményeket csikarhatnak ki, másrészt pedig maga Khina lépett fel offenzive, s igy a hatalmak egyelőre csak deffenzivára, még pedig aránylag gyenge deffenzivara vannak kényszeritve.

A legkényelmellenebb ebben a tekintetben Oroszország helyzete. Mert az orosz-mandzsu határon és pedig Blagovesenszk környékén és az Amur jobb partján Blagovesenszkkel szemben fekvő Aigun, Sachalin és Charbin nevü khinai faluknál hét napig tartott a harcz az oroszok és a khinaiak közt, a melyben igaz ugyan, hogy végre is felül maradtak az oroszok, de mégis szomoru bizonysága annak, hogy a khinaiak minő erős ellenfelek, ha még a Blagovesenszknél is hét napig tartott a harcz, pedig ez egyik legjobban védett orosz határszéli város. Hogy miért épen Oroszországgal szemben léptek fel támadólag, annak magyarázata abban keresendő, hogy Khina soha sem tudta Oroszországnak megbocsátani az amurmenti két kormányzóság elfoglalását. Muravjev 1856-ban vetette ott meg a lábát s Khina 1860-ban kénytelen volt a tények előtt meghajolni.

Ma érkezett távirataink a következők:

Páris, julius 22.

A „Temps“ és a „Journai des Debats“ jelentik, hogy a khinai császár Vilmos császárhoz táviratot intézett, melyben sajnálatát fejezi ki *Ketteler német követ meggyilkolása felett*, a gyilkosok megbüntetését igéri és kifejezi azt a reményét, hogy a némethkinai viszony a mostani állapotok következtében nem fog szenvedni. Ugyane forrás szerint Mac Kinley elnök a khinai császártól hasonló táviratot kapott, mint Loubet elnök.

Washington, julius 22.

Song taotáj táviratilag egy dekretumot juttatott ide, a mely azt mondja, hogy e hó 18-án Pekingben *az idegenek sértetlenek voltak*. Song hozzátette, hogy a felkelők egymással harczolnak *és gyilkolják egymást*.

Páris, julius 22.

A Havas-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: Juancsikáj kormányzónak egy, e hó 20-án este kelt táviratа azt mondja, hogy Pekingből határozott formában azt a jelentést kapta, *hogy valamennyi követ sértetlen és közülök egyik sem beteg*. A hivatalos khinai hatóságok intézkedéseket tettek a követek védelmére és megszabaditására.

Berlin, julius 22.

A svataui német konzul jelenti e hó 21-iki kelettel: Valamennyi német misszionárius az ország belsejéből ideérkezett és biztonságban van.

Washington, julius 22.

(Reuter.) Az a hir, hogy a „Bonaventura“ nevü angol czirkáló hajó elhagyta Vusungot, hogy az „Amping“ nevü gőzöst, a melyen Li-Hung-Csang tartózkodik, felügyelet alá vegye, nem nyer megerősitést.

Sanghai, julius 22.

(Reuter.) Li-Hung-Csang ideérkezett. A konzulok elhatározták, hogy nem tesznek nála hivatalos látogatást.

München, julius 22.

A keletázsiai expediczionális csapat előkészitésével megbizott parancsnokság ma reggel Falkenhayn őrnagy parancsnoksága alatt Genuába utazott. Buesuzásra megjelent a városi parancsnok, valamint nagyszámu közönség.

Insbruck, julius 22.

A keletázsiai expediczionális csapat egy szakasza ma reggel kilencz órakor Genuában utaztában érintette Insbruckot. Üdvözlésére megjelentek a palyaudvaron Jenő főherczeg a szolgálatmentes tisztekkel, valamint a hatóságok fejei. A főherczeg megvendégelte a német csapatot. A reggeli soran a főherczeg poharat emelt Vilmos császárra, a mire Falkenhayn őrnagy, a német csapat parancsnoka ő felsége Ferencz József király egészségére üritette poharát, mig a császári vadászezred zenekara a német és az osztrák himnuszt játszotta. Egy órai itt tartózkodás után a vonat harsogo hoch! kiáltások között elhagyta az állomást.

EGYHAZ.

Az aradi uj gör. kath. templom ügye. A lugosi gör. kath. püspök felszólitotta Arad városát, hogy mint kegyur épittessen uj görög katholikus templomot az ottani nagyszámu hivők számára. A városi közgyules tegnap tárgyalta a püspök átiratát és kimondotta, hogy miután a város rendelkezési joga is megszünt a gör. kath. egyház felett, tehát nem köteles az uj templomot sem felepittetni. Erről a határozatáról értesitette a város tanácsa a lugosi gör. kath. püspököt.

VIDÉK.

A közigazgatás egyszerüsitése.

Az országos központi jegyzőegyesület választmányának a közigazgatás egyszerüsitése iránt megindított kormányakczió tárgyában kiküldött hetes bizottsága tegnap délután a Pannóniában, *Kuncze* Imre elnök vezetése alatt ülést tartott.

A tanácskozás megnyitása után *Uszkay* Bálint előadó, az országos központi jegyzőegyesület főjegyzője, részletesen ismertette azt a nemrégen a sajtóban is közzétett memorandum-tervezetet, a mely a községi közigazgatás hiányait fölsorolva, azokat a módokat is kifejti, a melyek a folyvást tapasztalható, legszembetünőbb bajokon segithetnének.

Az emlékirat, a mely a kellő forumokon való letárgyalás s az esetleg szükséges módositások után a kormánynak, illetőleg a törvényhozásnak van szánva, novelláris uton kéri a helyzet szanálását s az előadó a tervezet pontonkint való tüzetes ismertetése után inditványozza, hogy a memorandumot küldje meg a bizottság valamennyi vármegyei jegyzőegyesületnek, hogy azok a helyi szempontokból kifolyó, de közérdekü sérelmeket, a melyeket talán a memorandum nem foglalna magában, az erre adandó vélemény keretében a mozgalom kapcsán való érvényesités végett sorolják fel.

Vihelyi Géza azt hiszi, hogy a törvény novelláris módositása nélkül is nagy mértékben segithetnének a bajon azzal, ha az összes minisztériumokat kellőleg informálnák, miképen lehetne a munkát egyszerü rendeleti uton minden községi közigazgatási vonalon megkevesbiteni és megjavitani.

Horvatovics Mihály különösen az árvaszékek részéről gyakorlatban levő visszásságokkal foglalkozik.

Uszkay Bálint erre felhozza, hogy nézete szerint egyik sarkalatos hiba az, hogy a jegyzők hatásköréből egész sereg olyan hivatalos teendő van elvonva, a mit olyan kvalifikáczió mellett, a minővel a jegyzőnek birnia kell, bátran rábizhatnának.

Csizmadia László elfogadja a memorandumtervezetet, de kéri, hogy a bizottság tagjai előtt is közismeretü, közérdekkel biró speciális sérelmeket sorolják fel a tervezet mellett annak kiegészitéseül.

Fodor Jenő azt tartja, hogy mivel a községi közigazgatás javitása a jegyző munkakörét böviti, a mi költségbe kerül, czélszerü volna, ha a községi birói állásoknak beszüntetésével a községi birói tiszteletdijakat, a melyek 40—1600 korona között váltakoznak, a jegyzők jobb javadalmazására, illetőleg a közigazgatás javitásával járó uj kiadások fedezésére forditanák.

Lazár József javasolja, hogy a tervezet kapcsán most fölvetett óhajok érvényesitése iránt való intézkedést akkorára tartsak fenn, mikor beérkeznek a megyei jegyzőegyletek véleményei.

Kuncze Imre elnök összegezvén a mondottakat, kifejti, hogy a községi jegyző ma tömérdek olyan munkát végez, a melyet tulajdonképen fölötteseinek kellene végezni. A közigazgatást a községekben nem lehet az aktaszámok puszta csökkentésével, a papirkeveshitéssel javitani és egyszerüsiteni, hanem azzal, hogy a végzett teendőkkel együtt járó hatáskört is átruházzák a községi közigazgatásra. Ez itt a dotáczió méltányos felemelésével járna, a mi azonban megtörülne azáltal, hogy csökkenne a szolgabirák és főszolgabirák körül alkalmazottak száma. Ajánlja a memorandum-tervezet elfogadását. A bizottság egyhangulag magáévá tette a javaslatot s az értekezlet ezzel végződött.

UJDONSÁGOK.

— julius 23.

— *Személyi hir.* *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter neje és leánya augusztus elején Balatonfüredre utaznak több heti üdülésre.

Sándor szerb király — vőlegény.

Hányszor ültette föl a fáma a világot azzal, hogy a szerbek ifju királya élettársat választott magának s jegyet váltott valakivel. Valahányszor utra készült, utazási tervét mindig kapcsolatba hozták valamely házassági tervvel. A mikor bármely európai udvar vendége volt, nyomban azt hireszlelték róla, hogy leánynézőben van ott.

Persze a hirek után nyomban következtek a czáfolatok. Sándor királynak nem volt szándéka behajózni a házasság kikötőjébe, vagy más akadályba ütközött a házasság terve. A fiatal király mindig menyasszony nélkül tért vissza hazájába.

Most azonban egyet gondolt Sándor király. Nem nézett körül az európai udvarokban, nem keresett leányt hazája határán kivül, hanem körülnézett Szerbiában, nem találna-e olyant, a ki alkalmas volna a trónt megosztani vele. Keresett és talált: egy *özvegyet*. *Draga Masin* a neve és a *Lunjeviczák* ősi nemzetségéből való.

Ezt a nőt szemelte ki Sándor király arra, hogy társa legyen az életben és a trónon. A táviratа, a mely ezt a szerfölött érdekes eskütét hirül adja, következőképen hangzik:

Belgrád, julius 22.

Sándor szerb király egy proklamácziójában hirül adja a szerb népnek, hogy tegnap eljegyezte Draga Masin asszonyt, Natália királyné volt udvarhölgyét. A menyasszony özvegy és a Lunjeviczák ősi vojvoda nemzetségéből származik. Atyja annak idején előkelő politikai szerepet játszott.

Belgrád, julius 22.

Sándor királynak ma kiadott proklamácziója következőleg hangzik:

«A szerb néphez!

Mivel tudom, hogy népem már régóta óhajtja házasságomat, elhatároztam, hogy népemnek ezt a kivánságát teljesitem, mert kötelességemnek tartom, hogy ama nép számára, a mely elődeim iránt épen ugy, mint irántam is annyi fényes tanujelét adta szeretetének és ragaszkodásának, ezzel az aktussal dinasztiájának állandóságát biztositsam a jövendőre nézve. Népem iránti eme kötelességemet annál örömestebb teljesitem, minthogy életemnek e fontos lépésével egyuttal érzelmeimnek engedelmeskedem, midőn oly nőt választok, kivel a béke, boldogság és megelégedés fog beköltözni hajlékomba. Szerbia állami létének rövid ideje alatt igen sok rázkódtatást élt át és számos nehéz küzdelmen kellett keresztül. Csak a legutóbbi időben kezdett magához térni és bizom istenben, hogy nemsokára teljesen helyre fog állani, ha állandóan abban az irányban fejlődik, melyen ama nap óta haladt, mikor népem, felhivásomat követve egyesült és testvériesen egybeforrt. Igyekezni fogok, hogy népemnek továbbra is boldog, békés házaséletem által példát adjak. *Dinasztiánk a népből származott* és e tényben van büszkesége és hatalma. A szerb nép a mely a legsulyosabb viszonyok közt saját erejéből nemzeti államot tudott alakitani, megszilárditani és meg nagyobbitani, ez a nép joggal követelhet tiszteletet minden kitől. Ezért, azt hiszem, igazam van, midőn e népből választok magamnak élettársat, a ki megalapitsa boldogságomat. Ez jogom annál is inkább, mert ma már az

Az ujsághirdetések története.

Ma, mikor a hirdetések ugyszólván elválaszthatatlan kapcsolatban vannak a hirlapokkal, s mikor a legtöbb ujságolvasó előbb olvassa el az ujságjában a hirdetéseket s csak azután nézi meg a politikai hireket és ujdonságokat, s mikor épezért a közönség el sem tudna olyan lapot képzelni, a melyben ne volnának hirdetések, nem is gondolná az ember, hogy a hirlapok keletkezésétől mennyi idő telt el, a mig azok a hasábjaikat megnyitották a hirdetések számára. Nagyon nehéz, de épezért nagyon érdekes az ujsághirdetések történetét kutatni, s keresni azt az időt, a melyben a hirlapok hasábjain először jelentek meg a hirdetések.

Az első ujság, a melyről ma tudomásunk van, Strassburgban jelent meg 1609-ben és pedig mint hetilap. De ez az ujság aránylag olyan jó, hogy azt kell az embernek feltételezni, hogy már voltak elődjei, ugy, hogy az ujságirás kezdetét egész bátran 1600-ra lehet tenni. Az első kimutatható ujság tehát Németországban jelent meg; az első angol ujság, a mely a mai napig fennmaradt, 1622-ből való s az első franczia ujság 1631-ből. Angliában és Németországban gyorsan szaporodik az ujságok száma, Franczіaországban azonban sokkal lassabban.

Ezek az első ujságok egyelőre csak politikai hireket közöltek. Lassankint azonban nem politikai hireket is felvettek s főleg természeti tüneményekről, vagy ünnepségekről s hasonló tüneményekről értesitették olvasó közönségüket. Hirdetésekről ezekben a lapokban szó sincs, de sokáig nem késhetett az az idő, a mikor a mérvadó körök a hirlapok jelentőségének tudatára ébredtek. A hirlapoknak uj és szembeszökő előnye az volt, hogy ugyanazt az egy hirt nagytömeg és egymástól távoleső vidékeken lakó ember egyidőben olvashatja. Addig a hatóságok a hirdetmények tudomásra hozatala végett heroldokat és kikiáltókat alkalmaztak, részint pedig plakátokat akasztattak ki, de ezentul azokon a helyeken, a melyeken ujságok jelentek meg, elkezdték erre a czélra ezeknek a felhasználását. Az ujságoknak ettől kezdve volt hivatalos és félhivatalos része s ezeken a helyeken jelentek meg a hatósági hirdetmények. Ez annál könnyebben ment, mert még a rendszer ujságok előtti korban, és pedig 1567-ben az erfurti birodalmi gyülés határozatot hozott, melynek értelmében, a birodalmi gyülés határozatai ezentul lenyomtattatnak, s nyomtatásban terjesztetnek az egész birodalomban.

Utóbb már a hatóságok hirdetményeinek java része hirlapokban tétetett közzé. Hatin, ez a kiváló hirlaphistoriograf azt mondja, hogy az első franczia ujság az 1631-ben megindult „Gazette“ első számától kezdve közölt hivatalos hirdetményeket. Sőt vannak történetirók, a kik azt állitják, hogy Richelieu sokáig foglalkozott azzal a gondolattal, hogy ujságot alapit s mikor ettől elállott, élénk részt vett a „Gazette“ szerkesztésében. A Gazette azonban nem az ujság hasábjain közölte a hirdetményeket, hanem külön mellékleteken. Hatin legalább azt irja, hogy a Gazettenek sok fontos melléklete volt, a melyek szükséghez képest háromszor, négyszer jelentek meg hetenként, s a melyek csak hivatalos hirdetményeket tartalmaztak.

Angliában a kormány az ilyen hivatalos hirdetmények közzétételére külön lapot alapitott, a mely kezdetben nem volt egyéb, mint parlamenti tudósitás, utóbb azonban rendszeres ujsággá fejlődött. Bourne az „English Newspapers“ czimü munkájában azt irja, hogy az ugynevezett hosszu parlament 1641-ben elhatározta, hogy munkálkodásának első esztendejéről könyvet ad ki. A könyv tényleg meg is jelent, még pedig ezen czim alatt: „The Diurnal Occurences or Daily Proceedings of both Houses in this great and happy Parliament from the 3rd. of November, 1640, to the 3 rd of November, 1641“, ezt a könyvet azonban minden héten ujabb publicatio követte, a melyek mindegyike nyolcz sürün telenyomott, kis kvartalaku oldalon jelentek meg.

Hollandiában az első ujsághirdetés félhivatalos jellegü volt, 1634-ben jelent meg s egy önkéntes árverésről szólt, mely Sampsonnak „History of Advertising“ czimü munkája szerint következőleg hangzott: „Az elhalt Paludanus Bernátnak Enkhuyzenben lakó örökösei 1634 augusztus elsején nyilvános árverésen el akarják adni a venni szándékozóknak az elhunyt tulajdonát képezett világhirü muzeumot.“

De mindezek a hirdetmények nem voltak a szó mai értelmében vett hirdetések. Csakis kezdetei voltak a mai hirdetéseknek s csakis mint ilyenek érdemelnek figyelmet. Mert ha a hatóságok hivatalos hirdetményeik közzétételére felhasználhatták a hirlapokat, nem lehet csodálkozni azon, hogy azt előbb vagy utóbb magánszemélyek is meg akarták tenni és meg is tették. Igy keletkeztek az első magánhirdetések, a melyek kezdetben csak egészen elvétve és ritkán jelentek meg a lapokban, utóbb azonban mind gyakrabban és mind nagyobb számban. A dolog természetében fekszik, hogy az első ujsághirdetéseket majdnem kivétel nélkül könyvnyomdászok és könyvkereskedők tették közzé, mert hisz kezdetben az ujságok többnyire ezeknek a tulajdonát képezték.

Leglassabban terjed a hirdetési ügy Franczіaországban. Több mint egy évszázadig jelentek ott meg ujságok hirdetések nélkül. Hatin több mint száz éven keresztül nem találta a Gazette évfolyamaiban „meg csak nyomát sem egy hirdetésnek.“ Az első magánhirdetést a Gazette 1762-diki évfolyamában fedezte föl, s ez egy uj könyvtől s egy uj térképről szólt. Lassankint azonban nagyobb kiterjedést vesz a hirdetés ügye, egy csomóban, vagy mint akkor nevezték „paquet“-ben közlik le és pedig az ujságok végén, vonal alatt. A hirdetések nem voltak egymástól elválasztva, csakis egy kis vonal választotta el a három megengedett rovattól a „Livres, Gravures, Musique“-től. Csakis a forradalmi időtől kezdve lesznek a franczia lapokban általánosak a hirdetések, de azért olyan kiterjedést a hirdetések sohasem vettek, mint egyéb országokban, s a ki a franczia lapokat ma figyelemmel kiséri, azt észlelheti, hogy a franczіaországi ujságokban még ma is aránytalanul kevesebb a hirdetés, mint az angol, a német, az amerikai lapokban. Franczіaországban ugyanis az ujsághirdetések helyett a plakátokat használják, a mi azonban kényelmetlenebb is, drágább is, megbizhatatlanabb is, mint az ujsághirdetés.

Angliában az ujságokban való hirdetés sokkal előbb lesz általános, mint Franczіaországban. Piccardi az Annali di Statistica 1886. évi folyamában az első angol ujsághirdetés megjelenését 1649-re teszi s szerinte az Impartial Intelligence 1649. évi április 12-diki számában jelent meg. Andrew, Grant s az angol hirlapirodalom egyéb történetirói azonban már előbb megjelent hirdetményekről s tudnak s kimutatták, hogy a Public Intelligencer 1644. évi folyamában egy hirdetés jelent meg arról, hogy a király a skrofulosis betegségéből kigyógyult, s ezt örömmel jelenti alattvalóinak. Sampson az 1650. évből két hirdetményt közöl, a melyekben néhány elveszett lónak tulajdonosa gazdag jutalmat igér annak, a ki visszahozza őket. Ezek a hirdetések a „Several Proceedings in Parliament“-ben jelentek meg. A „Quarterly Review“ czimü folyóirat 1855. évfolyama is közöl egy hirdetményt az 1652. évből. Ezek azonban csak elvétve megjelent ujsághirdetések voltak, a melyeket utóbb nagyon sok követelt és pedig valamennyi lapban egyenlő arányban. Grant a „The Newpapers Press“ czimü munkájában megemliti, hogy a „Commonwealth Mercury“ 1658-ban megjelent egyetlen száma tizenöt hirdetést tartalmazott. Ezek a hirdetések még többnyire ujonnan megjelent könyvekről szólnak, s a könyvkereskedők egyéb kiadványairól. „Ettől az időtől kezdve egész a restauráczióig“ — irja a Quarterly Review a már emlitett czikkében — „a Mercurius Politicus mindeu politikai és vallási kérdéssel foglalkozó könyvnek czimét közölte, a mely könyvek akkor divatos olvasmányok voltak.“ Ugy látszik azonban, hogy lassankint egyes lapokat kedvelt meg a hirdető közönség. Mert mig Bourne az „Intelligenzer“ 1663 augusztus 1-én megjelent első számában két és fél oldal szöveg mellett egy teljes oldal hirdetésről emlékszik meg s Sampson is megemliti erről az ujságról, hogy „több hirdetés volt benne, mint akármelyik másik ujságban“, azt irja a hivatalos „London Gazette“-ről, hogy ebben az időben s néha még jóval utóbb is, néha egyetlen hirdetés sem volt benne. De ha volt is benne hirdetés, négynél több soha. Mint hirdetési lap nagyon kedvelt volt a „Public Advertiser“ is, a mely 1657-ben indult meg s melyről Sampson azt mondta, hogy majdnem az egész ujság hirdetéssel volt tele. A hirdetést lassankint minden lap felvette a hasábjaiba s nemsokára a politikai hirek, hajókatasztrófák, gyilkosságok, házasságkötések, születések és halálozásokról közölt hirek közt is hirdetések voltak.

Nemsokára felfogta az angol kereskedővilág a hirdetések fontosságát s külön hirdetési lapokat alapitott. Ez azonban abban az időben még korai volt. Az első ilyen tisztán hirdetési lap, a „Mercury or Advertisements concerning Trade“ 1868-ban alakult, de hamar megszünt s mikor 1675-ben Roger l'Estrange feltámasztotta, még mindig nem tudta magát fentartani. A „City Mercury“, mely szintén 1675-ben jelent meg, hirdetésekből akarta magát fentartani s előfizetési ára nem is volt. Prospektusában a következőket mondta; „Ez a lap minden hétfőn ezer példányban fog megjelenni s minden könyvkereskedő és kávéház ingyen megkapja Londonban és Westminsterben. Azonkivül szétküldetik Anglia minden nevezetesebb városába és helységébe. Ilyen ujság volt a „A Colection for the Improvement of Husbandry and Trade“ is, melynek első száma 1682-ben jelent meg, de néhány hét mulva megszünt s csak 1692-ben támadt fel ujra. Kezdetben nem volt tisztán hirdető lap, sőt kezdetben egészen hiányoztak belőle a tulajdonképeni hirdetések. Inkább a piaczi árjegyzékeket s a hajókatasztrófák és halálesetek hireit közölte, 1703-ban szünt meg.

A politikai lapokban hatalmasan fellendült a hirdetések száma. A XVIII. század kezdetével — irja Grant — egész rendszer lett a hirdetés a politikai lapokban. Az angol vidéki sajtó annak köszönhette a fellendülését, hogy megnyitotta a hasábjait a magánhirdetők számára.

Németországban az ujsághirdetések kora utóbb kezdődik, mint Angliában, s a hirdetési ügy lassabban is fejlődik, mint ott. Habár Németországban jelent meg, mint emlitettük, az első rendszeres ujság, sokáig nem volt a német lapokban hirdetés még akkor is, mikor a jóval utóbb keletkezett angol lapokban már egész csomó jelent meg. Azok a munkák, a melyek a német hirlapirodalom történetével foglalkoznak nem emlékeznek meg arról, hogy a legrégebb korban találtak volna hirdetéseket az ujságokban. Az első hirdetéseket könyvkereskedők és könyvnyomdászok tették közzé, és pedig a berlini „Einkommende Ordinari Postzeitung“ 1655-diki évfolyamában 1673-ban a hamburgi „Relations Zeitung“ s az ugyanazon évi „Wieringsche Zeitung“ már telve volt hirdetésekkel. A „Leipziger Zeitung“ azonban csak az 1700-ban megjelent számában közölte az első hirdetést.

A XVIII. század közepe táján azonban már a hamburgi, frankfurti s a bécsi lapok külön rovatokat szentelnek a hirdetéseknek. Ebben a szazadban pedig az összes nyugot-európai lapok közöltek hirdetéseket. A brüsszeli, mechelni, antwerpeni, luxemburgi, genti stb. lapok, szóval azok, a melyek olyan helyeken jelentek meg, a hol az iparnak központjai voltak, több helyet szenteltek a hirdetéseknek, mint a szövegnek.

Nálunk Magyarországon igazi sajtót csak az 1848-iki események teremtettek meg, s a szabadságharcz lapjai, még a szépirodalmiak is, telve voltak hirdetésekkel. Nálunk azonban az ipar és a kereskedelem nagy hátrányára a hirdetési bélyegilleték nagyban korlátozta az ujsághirdetések elterjedését. Végre a sajtónak, az iparos és kereskedő osztálynak évtizedes küzdelme után e hó 1-én az országgyülés eltörölte a hirdetési bélyegilleték, s ez mindenesetre nagyban fokozni fogja a hirdetések számát, a mi az iparnak és a kereskedelemnek mérhetlen hasznáta lesz. Hogy egyéb

államok uralkodóinak politikáját többé nem a rokonsági viszony irányitja, hanem a népek érdekei. Meg vagyok győződve, hogy drága népemnek első sorban az az óhaja, hogy királyát boldognak és elégedettnek lássa, és hogy királynéja mindig hü és őszinte társnője legyen királyi férjének és neki szeretetével kedvet és erőt adjon, hogy Szerbiának és a kedves szerb népnek szolgáljon. *Nagy Milos* hü nejének, *Ljubicza* fejedelemnőnek a neve, a ki a népből származott és mégis méltó első fejedelemnője volt Szerbiának, mindenkor a mai Szerbia halhatatlan megalkotójának neve mellett fog ragyogni. Ezért tehát nagy szerencse reám és népemre nézve is, hogy *ebből a népből merithetem Szerbia és hazám erejét.* Boldognak érzem magam, hogy azt a nőt választottam, a ki méltó, hogy Szerbia királynéja legyen és a ki örömmel fogja megosztani az én sorsomat és a hazámét. Ez a nő unokája annak a férfiunak, a ki egyik legjelentékenyebb munkatársa volt Nagy Milosnak a mai Szerbia megalapitásánál. *Ez Draga asszony,* a boldogult *Panta* urnak és nejének, *Andia Ljunevitzának* a leánya. *Ezennel tudtul adom, hogy vele ma eljegyeztem magam* és fogadom, hogy most, midőn megalapitottam életem boldogságát, isten segedelmével erős akarattal és lelkesedéssel akarok és fogok dolgozni drága hazám megerősitésén és boldogitásán.

Sándor.»

Ezzel az eseménynyel lehet kapcsolatban az a hir, a melyet Karlsbadból kapunk táviratilag s a mely arról szól, hogy *Milán* ma reggel onnan elutazik, valószinüleg Belgrádba.

De a mi ennél, jóval fontosabb, az a már vasárnapi számunkban közölt távirati hir, hogy a szerb kormány beadta lemondását. Az első távirat ugy szólt, hogy a lemondás oka ismeretlen. Ma szintén érkezett távirat Belgrádból, mely azt jelenti, hogy a király a kormány lemondását elfogadta. Minden jel arra mutat, hogy a szerb kormány *helyteleniti* a király házasságát és lemondásának ez volt az oka.

—

Arany János, a politikus.

Igen kevesen tudják Arany Jánosról, hogy a «*Nagy Korban*» ő politizált. Még pedig erősen! A magyar kormány megbizásából 1848-ban Vas Gerebennel együtt «*Nép barátja*» czim alatt politikai néplapot szerkesztett. Bele fektette ebbe teljes nézetét, véleményét, melyhez haláláig hü maradt. Mert biz évtizedek mulva, a mikor az emberek kedélyei megszürődtek, a mikor mint nagy koszorus költőt érdemrendekkel tüntették ki Arany Jánost, ő akkor is az az egyszerü, igazi republikánus erkölcsü férfiu maradt, a ki 1848-ban a «*Nép barátja*» czimü lapban adta ki a maga politikai hitvallását. Környezetére való tekintettel az érdemrendet nem utasitotta vissza, de jól eltette azt asztalfiának legfenekére; sohasem viselte, sohasem használta az azzal járó czimet, nem hivalkodott.

Alább közöljük a nagy költő egyik legsikerültebb politikai czikkét, mely az 1848-ik Népbarátja 10-ik számában jelent meg.

Országczimer, nemzeti szin.

Keserves dolog ez a mienk.

Hogyne volna az, mikor magyar ember is van, a ki azt kérdezi, hová lett a kétfejü sas, hová lett a sárga-fekete szin?

Hogy ne volna keserves, mikor a magyar ember sem tudja, miért van most a sok nemzeti szin zászló; mit jelent a veres, fehér és zöld szin bokréta; mit jelent az a czimer, melyen egyfelől négy fejér pántlika, másfelől hármas halom kettős kereszttel, tetején pedig korona van.

Csak a sárga-fekete szint, csak a kétfejü sast kérdezik.

Uram bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek!

Emlegetik a régi időket, a Mátyás korát. Elsóhajtják, a mit nagyapjoktól hallottak: Meghalt Mátyás király, oda az igazság!

Tehát Mátyás király idejében volt igazság?

Pedig nem volt sem kétfejü sas, sem sárga-fekete szin.

Mátyás király idejében a vörös fehér-zöld szin uralkodott egyik tengertől a másikig; a keresztes halom és négy fehér szalag volt az ország czimere. Ez az igazi magyar nemzeti szin, ez az igazi magyar czimer.

Hej pedig akkor volt ám szabad a magyar! Olyan szabad volt, hogy a királyt is maga választotta. Ugy választotta Mátyást is királylyá: az urak Budán a várban tanakodtak; a Duna hátán, a jégen pedig negyvenezer ember állott fegyverben, nemzeti zászlókkal. Egyszer ezek elkiáltják: Éljen Mátyás király! Az lett meg, a kit a nép akart. Mátyás királylyá lett, nem is bánta meg a magyar soha.

De a magyar mindenbe beléun, végre: beléunt a királyválasztásba is. Ráhagyta magát venni, hogy a királyság firól fira menjen, még pedig ne magyar legyen a király, hanem az ausztriai német fejedelem. De világosan kikötötte magának, *hogy az ország nincs eladva,* mint mikor az ember valamely darab földet elád; hanem olybá kell tekinteni, mintha *magyar volna az a német király*; a ki az országot nem ugy igazgatja, a mint neki tetszik, hanem a mint az ország törvénye rendeli. Az ország törvényét pedig országgyülésen állapitják meg s a királyhoz küldik jóváhagyás végett.

Nyilván ki volt kötve, hogy a király Magyarországot a maga többi országával *egybe nem akaszthatja, egy kaptára nem huzhatja,* hanem Magyarország maga igazgatja magát.

Innen van az, hogy a mostani uralkodónk a németeknek, cseheknek: *első Ferdinánd császár,* nekünk: *ötödik Ferdinánd király.* Nekünk csak olyan királyunk, mint Mátyás király volt, s mivel már négy királyunk volt Ferdinánd nevü, tehát elől nem kezdjük, hanem a mostanit ötödiknek mondjuk. Ezt értheti, a ki ötig tud olvasni.

No most már: *a császár* szine a sárga-fekete, a *császár* czimere a kétfejü fekete sas.

A *magyar király* szine és czimere az, a mi az országé: vörös fehér-zöld; a négy fehér szalag, keresztes halom-koronával fedezve.

— De miért nem volt hát igy ezelőtt? — kérdi valaki.

Megmondom azt is! A német királyok tanácsadói és fülbesugói mindig azon mesterkedtek, hogy jatszak ki a kontraktust, a mely mellett a magyar a királyságot átadta. Azt akarták kivinni, hogy mi magyarok mondjunk le régi szabadságunkról; ne legyen külön országunk, külön törvényünk, hanem elegyedjünk össze Német-Csehországgal, mintha soha a világon sem lettünk volna. Ne legyen királyunk, hanem legyen császárunk s a mit az akar, abba semmi szavunk; egy szóval, felejtsük el, hogy mink is voltunk valaha *s ne legyen többé Magyarország, csak Ausztria.*

Azt akarták kivinni, hogy ha kérdik a magyar embertől, hol lakik kend földi? Azt felelje: «*Ausztriában* lakom. Az apám *Magyarországban lakott,* de Magyarország már nincsen.»

Magyarország szabad ország volt; sok királya volt egymásután; maga szabott magának törvényt, de már az mind elmult, *nincs Magyarország, csak Ausztria.*

Ezt akarták kivinni a császár tanácsadói. Meg is kezdték, szépen is előhaladtak benne.

Magyarországnak gazdag kincstára, sok szép jövedelme van, a mi esztendőnként milliókra megy; abból egy fillért sem forditottak az ország szükségére, hanem azt mondták neki: Gyere Bécsbe!

A szegény pénz nem érte fel észszel, hogy neki csak Budára kell menni, a magyar urak pedig nem sokat gondoltak vele, hát felment a pénz Bécsbe.

Akkor igy gondolkoztak az ausztriai császárok tanácsadói: «A mely juhnak a gyapja az enyém, az a juh maga is az enyém.» Ha a kamarai és kincstári jószágok jövedelme mieink, kiéi volnának azon jószágok?

Fogták hát, megjegyezték a kamarai és kincstári jószágokat Magyarország kellő közepén is, császári szinekkel és czimerrel.

Minden sóházra, postahivatalra, kamarai, kincstári birtokra, minden magyarországi várra, kaszárnyára, minden középületre kifüggesztették a kétfejü sast, rámázolták a sárga-fekete szint, hogy elhitessék velünk, miszerint nem Magyarországon, hanem Ausztriában vagyunk.

El is hitették a szegény emberrel. Hozzászoktatták az istenadtát, ugy, hogy már most csak sóhajtoz a kétfejü sas után.

Azonban a császár rosszlelkü tanácsadóit elugratták. A jó császár, I. Ferdinánd, minden népének megadta a szabadságot. A mi királyunk, V. Ferdinánd nekünk semmi szabadságot nem adott, hanem csak a kontraktust erősitette meg, a mit az eleivel kötöttek szépapáink, mikor a királyságot átadták.

Kimondta, hogy ő felsége Magyarországnak nem császárja, hanem királya; Magyarország Ausztriától független, külön ország; melyet ő felsége külön igazgat, nem német tanácsosok által, mint eddig, hanem magyar miniszterium által, mely Budán lakik, mint Mátyás király idejében. Hogy pedig az ország függetlensége annál szemmel láthatóbb legyen, ő felsége a magyar király aláirta a törvényt, mely itt következik:

«*XXI. t.-cz. A nemzeti szinről és az ország czimeréről.*

1. §. A nemzeti szin és az ország czimere *ősi jogaiba* visszaállittatik.

2. §. Ennélfogva *a háromszinü* rózsa polgári jelképen ujra felvétetvén, egyszersmind megállapittatik, hogy minden középületeknél s közintézeteknél, minden nyilvános ünnepek alkalmával és *minden magyar hajókon a nemzeti lobogó és ország czimere használtassék.*»

Ott van, abban a törvénykönyvben, mely a jobbágyokat iga alól felmentette, meg kell olvasni és nem kérdezni, hol a kétfejü sas, meg a sárga-fekete korlát. Oda van az a robottal együtt! Sohase rijunk utána.

Arany János.

—

— *Andréeről.* Kanadából érkezett a legujabb hir, mely azt jelenti, hogy ottani indiánok megtalálták Andrée léghajójának romjait és utasait. A Londonba érkezett távirat igy hangzik:

„A newyorki Sun-nak Ontario kanadai kerület Fort William városából azt táviratozzák, hogy egy csapat indián az idén tavaszszal egy léghajó maradványait és két férfi holttestet találta. Volt ott egy harmadik férfi is, de már alig élt. Könyörgött az indianoknak, hogy vessenek véget szenvedéseinek, mire ezek kivánságát teljesitették. A Hudson-társaság hivatalnokai azt hiszik, hogy az Andrée expedicziója volt."

— **Bucsu a karmelitáknál.** A budapesti karmelita atyák angyalföldi templomában a tegnapi vasárnapon, mint a kármelhegyi Boldogasszony emlékünnepén, bucsut tartottak. Tengernyi nép gyült össze a szép uj templomban, a hol reggel kilenczkor *Vézinger* Károly esztergomi apátkanonok czelebrálta az ünnepi misét. Ezután *Derflinger* Pál győri perjel mondott alkalmi beszédet. A karmelita atyák délig gyóntattak. Délután öt órakor ünnepi körmenet volt, melyen a katonai zenekar egyházi darabokat játszott. Majd a budai kapuczinus ház főnöke *Wollin* atya tartott szentbeszédet. Az egyházi szertartást litánia fejezte be, melynél a terézvárosi templomi énekkar müködött közre. A templom körül egész napon át nagy volt az élénkség.

— **A honvédmenedékház felavatása.** A külső soroksári-uti honvédmenedékház vasárnap délelőtt lélekemelő ünnepségnek volt szinhelye. Azt az uj épületszárnyat avatták fel, a mely lehetővé teszi, hogy 50 öreg honvéddel többet helyezhessenek el a menedékben, a melynek immár 150 állandó lakója van. A szép ünnepélyen résztvettek báró *Podmaniczky* Frigyes, az országos központi honvédegyesület elnöke, *Nedeczky* István felügyelő bizottsági h. elnök, *Novák* Gusztáv főjegyző, *Darbay* Gusztáv vál. tag. A menedékház honvédei diszbe öltözve sorfalat álltak az udvaron. A vendégeket *Szent-Imrey* Kálmán a menedékház parancsnoka üdvözölte katonás rövid beszéddel, a melyben rövid visszapillantást vetett az épitkezés történetére és köszönetet mondott a vendégeknek a megjelenésükért. Azután bemutatta katonáit egyenkint a vendégeknek. Báró *Podmaniczky* Frigyes megköszönte válaszában a szives fogadást és *Szent-Imrey* beszédéből kiemelte, hogy milyen nagy köszönet illeti a menedékház kiépitéséért a báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert. Azután még Nedeczky István fejezte ki a felügyelő bizottság köszönetét a miniszternek. A vendégek azután Szent-Imrey parancsnok vezetése alatt megtekintették az épületet, a mely valósággal meglepte őket. Ragyogó tisztaság uralkodik mindenütt és a rend is példás. A vendégek ezután Szent-Imrey meghivására villasreggelire gyültek össze a parancsnok lakásában, a melyen lelkes hangu felköszöntőkben sem volt hiány.

— **Luppe Kassul tréfája.** Luppe Kassul exotikus név ugyan, de a viselője derék brüsszeli polgárember, a ki kitünően uszik, nagyon szereti a tréfát és nagyon gyülöli a rendőrséget. E három tulajdonságához még hozzájárult az is, hogy Brüsszelben az utóbbi időben óriási volt a hőség. Luppe Kassul tehát elhatározta, hogy megfürdik és megtréfálja a rendnek rettenthetlen őreit. Nőruhakat szerzett valahonnan, felöltözködött s a kora reggeli órákban, mikor a legtöbb vásáros jön a városba, a Porte de Flandre közelében egy hidról a csatornába vetette magát. Nagy sikoltozás támadt a hidon, a gyengébb idegzetüek ájuldozni is kezdtek s az utbaesőket buzgalmában fellökdösve loholt a hidra két rendőr. Keritettek hamarosan egy csolnakot és az öngyilkos után eveztek. Ekkor tünt fel közel hozzájuk a viz alá bukott Luppe Kassul alakja. Az egyik rendőr megragadta a ruháját, hogy a csolnakhoz vonja, de ebben a perczben az ál-életunt lábával megrugta a csolnakot, hogy az menten felborult. A két rendőr keservesen lubiczkolt a part felé, Luppe Kassul pedig visszaforditotta a csolnakot, beleült és a nézőközönség hangos hahotája között a partra evezett. Szerencsére kilubiczkoltak a megfürösztött rendőrök is, a kik nyakonfogták a tréfás Luppe Kassult és hüvösre tették, a mig megszáradnak a ruhái.

— **Deák Ferencz Kossuth Pesti Hirlapjáról.** *Deák* Ferencz báró Wesselényi Miklóshoz 1841 márczius 4-én intézett levelében a következőket irja a régi Pesti Hirlapról: En az év utolsó napjaiban egy engem is érdeklő urbéri per miatt Budán és Pesten valék. Akkor volt épen a végső alku Landerer és Kossuth között a Pesti Hirlap szerkesztése iránt. Ezen hirlap azóta megindult. Hatása nagy, de a vélemények eránta annyira megosztvák, hogy az ember bámul rajta, miképp lehet ugyanazon dolgot oly sokféle, s oly igen különböző szempontból tekinteni. Különbözők pedig a vélemények nem a pártok szinei szerint, hanem ezek a szinek igen kevertek, olyannyira, hogy rajtuk eligazodni nem lehet. Igy például *Széchenyi* és *Batthyány* Lajos, *Zichy* Ödön és a *Tárnok*, a *Királyi Tábla* és *Sztáray*, ugy hallom a hirlapnak rész szerint irányát, rész szerint pedig a modort, melyben irva van, kárhoztatják. Ellenben *Ráday* és *Tatay*, *Fáy* András és *Andrássy* Józsi, *Zsedényi* és gróf *Andrássy* Károly, *Steinbach* és *Bezerédj* Pista azzal igen meg vannak elégedve. Már most okosulj meg barátom Magyarországban a vélemények állásáról. Én azt hiszem, ezen hirlapról itélni még korai, mert az még igen fiatal. Majd ha a javitások felett részletes fejtegetésekbe ereszkedik; ha nemcsak arról szol: Hogy ez és amaz már nálunk nem jól van, hanem arról is, miképen kellene javitani és pótolni; ha majd eképen előmunkálatokat tesz a törvényhozás czélszerü haladásának és lapjaiban tért nyit a minden oldalu diskussziókuak, akkor lesz ezen lap még igazán hasznos és nagy hatásu, mind ennek pedig rövid időn meg kell történni, különben a lap czélját eltéveszti. Hogy eddig ez nem történt, nem csodálom, mert előbb a napnak kérdéseit elő kellett görditeni, hogy az emberek azokról gondolkodjanak és irjanak.

— **Tizéves találkozó** *Molnár* Aladár polgármesteri fogalmazó Makóról fölkéri volt tanulótársait, kik a főgimnázium VI. osztályát az 1889—1890 iskolai évben H.-M.-Vásárhelyen vele együtt végezték, hogy ez évi augusztus hó 1-én délelőtt 10 órakor a h.-m.-vásárhelyi ev. ref. főgimnázium disztermében megjelenni szives-kedjenek.

— **Egy érdekes ujságiró-élet.** Mikor eljutott Európába a pekingi idegen mészárlások hire, az állitólag legyilkolt idegenek között volt a «Times» munkatársa is, dr. G. C. *Morrison.* A kitünő ujságiró életéből a következő részleteket közöljük: Viktória-földön született 1862-ben Korán felébredt benne a vándorlási szenvedély, bejárta egész Dél-Ausztráliát, egy alkalommal pedig 1500 angol mértföldet tett meg egy lélekvesztőben 65 nap alatt. Midőn 1882-ben a munkáskérdés oly nagy feltünést keltett, Morrison mint közönséges tengerész a déli szigetekre hajózott, hogy személyesen győződjék meg a déli szigetlakók kereskedelméről, a kiket a queenslandi czukorültetvényeken akartak munkásoknak szerződtetni. Azután elutazott Uj-Guineába s onnan egy khinai dsunkén tert haza. Ennek befejezte után megkezdte hires utját Ausztrálián keresztül. 123 nap alatt megtett 2043 mértföldet. Visszatérve Melbournebe, egy expediczió vezetését bizták rá. Az expedicziót megtámadták a benszülöttek, s Morrisont két nyillövés érte. Ott hagyták a földön feküdni mintha meg lenne halva. Később a földijei ráakadtak s a vastermészetü ember kigyógyult mind a két sebből. Elvándorolt Philadelfiába, Jamaikába, a rio-tintói rézbányákba, Marokkóba. Spanyolországba és Párisba. Két esztendeig volt Ballaratban kórházi orvos s aztán neki indult Khinának, Shangaitól a Birman határig. Morrison ezt az utját fegyvertelenül, kiséret nélkül, nagyon kevés khinai nyelvtudománynyal tette meg. 3000 mértföldet tett meg részben vizen, részben a szárazföldön s csak 18 fontot költött. Legelőször dolgozott a Timesnek Mekong-völgyre vonatkozó angol-franczia tárgyalások idején. Tizenkét hónapon át valóságos kalandor életet élt ez időben. Midőn egy alkalommal sulyosan megbetegedett, hite szerint a pestisben és kézi gyógyszertára a benszülöttek kezébe jutott, radikális kurát használt. Hatalmas tüzet rakott egy khinai kályhában, s ráfeküdt a forró fedőlapra. Valósággal kikergette a hőség tagjainak megsütése által magából a betegséget. Dr. Morrison 1897-ben ment a Times megbizásából Pekingbe. Czikkei mindig magvasak, tiszták és nagyon érdekesek voltak. Utolsó távirata junius 14-ről van keltezve, két nappal később tehát, mint a diplomácziai testület utolsó hirei. E táviratban jelentette lapjának a keleti határvárosban duló vérengzéseket. Erdekes, hogy lord Curzon külügyi államtitkár Morrisonnak személyével hozta kapcsolatba azóta hiressé vált mondását: «Intelligens tisztániatása az eseményeknek, mielőtt azok bekövetkeznének», — Ez pedig elég szép elismerés egy államférfitól egy ujságirónak.

— **Gróf mint müórás.** Abauj-Torna vármegye kies vidékén épült Nagy-Szalancz község. A vasut mentén fekszik magas hegyek tövében. A hegycsucson egy Bocskai korabeli várrom látható, melyet gróf Forgách István, nagyszalánczi földbirtokos saját költségén restauráltatott és gazdag müemlékekkel diszitett. Gyönyörü hegyiut vezet a várba és a számtalan idegen, ki látogatja és nevét az emlékkönyvbe bejegyzi, nem sajnálja a fáradságos utat. Az idegenek, kik Nagy-Szalánczot utóbbi idő óta tömegesebben látogatják, felkeresik gróf Forgách István mühelyét is, hol Nagy Szalancz ura szabad idejét tölteni szokta. Gróf Forgách István hires urlovas és sportsman. Az ősrégi kastély előcsarnokát mühelylyé alakitotta át. Eleinte gyönyörü és tömérdek fénykép felvételeket készitett. Utóbb Morelli tanárnál a fametszetek készitését elsajátitotta. Sok metszetet készitett, melyeket hangyaszorgalommal gyüjtött, de néhány évvel ezelőtt a tüzvész érdekes gyüjteményét elhamvasztotta. Jelenleg a gróf órákat készit, Svájcz leghiresebb óragyáraiban sajátitotta el a mesterséget és azóta a nagyszalánczi kastély valóságos óragyár. A gróf legutóbb egy zenélő órát készitett, melyet Lónyay Albertnak ajándékozott. A nagy-lónyai kastély ebédlőjét disziti e remekmü. Az óra lapján e felirás látható: Készitette gróf Forgách István.

— **A Waterloo-szoba.** Ismeretes dolog, hogy *Viktória* királynő nagyon szereti a szindarabokat, maga azonban soha sem megy nyilvános szini előadásra. A windsori kastélyban, a hol a királynő évente a nyári hónapokat tölteni szokta, gyakrabban rendeznek most szini előadásokat, hangversenyeket az ugynevezett Waterloo-teremben, mely a kastélynak egyik legremekebb része. A terem nemcsak előadásokra szolgál, hanem van benne egy valóságos képtár is. Eredetileg nem is szinháznak, hanem Wellington és a többi waterlooi vezér és katona emlékének szánták. E terem volt az első és hosszu éveken át az egyedüli a kastélyban, melyet légszeszszel világitottak. A királyi vendégek számára fentartott helyeken aranynyal kivert biborszékek vannak. Ha a királynő, körülvéve udvarától, végignéz egy előadást, valóban tündéri látványt nyujt a windsori kastély szinház-terme, a mint a fénysugarak a csillogó egyenruhákról visszaverődnek.

— **Szerelmes levelek a törvényszék előtt.** Az egyik newyorki felsőbiróság előtt a napókban egy pört tárgyaltak, melynek folyamán azt kellett eldönteni, hogy egy irott levélből meg lehet-e állapitani a levéliró szellemi állapotát. Egy gazdag gyáros fia ugyanis megszeretett egy munkásleányt és házasságot igért neki. A fiatal ur papája és mamája azonban — miként az az életben oly gyakran megtörténik — nem volt megelégedve a választással. Pénzzel, szép szavakkal, igéretekkel, sőt fenyegetésekkel akarták rávenni a leányt, hogy tekintse meg nem történtnek a házassági igéretet, de hiába. A szülők már ki akarták tagadni a fiukat, mikor a család ügyvédjének végső eszméje támadt. Ki kell jelenteni, hogy a fiatal ur nem volt épeszü, mikor a házassági igéretét tette; akkor nem kell az igéretét megtartani és kárpótlást sem kell fizetni. Ugy is történt. A papa és a mama a fiunak a leányhoz intézett leveleit mutatta be a törvényszéknek, hogy ime, ezekből kitünik a megháborodott elme. A szerelmes leveleket felolvasták a törvényszék előtt s aztán véleménymondás végett egy orvos és egy grafologus elé terjesztették. A grafologus előbb szépen kifejtette az elmeháborodottak irásmodját s aztán rámutatott arra, hogy ennek a kérdéses levelekben nyoma sincs. Sőt. Józan összefüggés van a mondatok között, hiányzik minden fantasztikus vagy abszurd fordulat és szépen, egyenletes betükkel van megirva. A fiatal urnak a szelleme tehát teljesen egészséges volt, mikor a leveleket irta. A törvényszék is kénytelen volt a grafologus véleményét elfogadni és a fiatalok legnagyobb örömére kimondta, hogy az urfi köteles a kisasszonyt feleségül venni.

— **A konstantinápolyi tüzvész.** Konstantinápolyból jelentik: A lapoknak jelentései egy itt előfordult tüzesetről rendkivül tulozták a dolgot. Ilyen tüzesetek itt nem mennek ritkaság számba.

— **Kivándorlás.** Magyarország szocziális nyomorát hiven s szomoruan tükrözi vissza az a hivatalos statisztika, mely a kivándorlásról szól. Hogy milyen nehéz lehet a megélhetés különösen az északi megyékben, arról csak az alábbi kimutatás adhat nekünk fogalmat. Az elmult hónapban Abauj-Torna vármegyében 564 külföldre szóló utlevelet adtak ki, Sárosban 794-et, Zemplénben 637-et, Szepesben 329-et és Ungban 586-ot. A többi északi megyéket is hozzászámitva, az elmult hóban összesen 8134 külföldi utlevelet állitottak ki. Ehhez még az utlevél nélkül kivándoroltak száma is hozzáveendő. Bizony ez ellen már kellene valamit tenni.

— **A galicziai hadgyakorlatok.** Egy lembergi lap azon hirét, mintha a galicziai hadgyakorlatokat állitólag árvizek és hagymáz-járvány miatt lemondták volna, illetékes helyről alaptalannak jelentik ki. Ilyen lemondásra mi ok sincsen.

— **Egy leány miatt.** Kézdi-Vásárhelyen, mint levelezőnk irja, tegnapelőtt az utczán véres gyilkosság történt. *Szigeti* János, fiatal legény már régóta haragosa volt *Simon* Andrásnak, egy leány miatt. Mikor aztán egy utczai verekedés alkalmával a két legény összekerült, *Simon* kést rántott elő és Szigetit sziven szurta. A szerencsétlen ember halva rogyott össze A gyilkost letartóztattak.

— **Müvész-nyomor.** Egy *Madridban* történt tragikus eset bizonyitja legjobban, hogy mily óriási nyomornak, küzdelemnek, nélkülözésnek van némelykor egy müvész kitéve. Emilio *Iglesias*, egy tehetséges festő anyját, annak kivánságára hat tőrdöféssel megölte s aztán borzasztó módon vetett véget saját életének. A tőr hegyét mellének szegezve, előre vetette magát a földre. A tőr átütötte a szivét. Hátrahagyott levelében azt irja, hogy mindketten kimerültek már; nem tudnak a nyomor ellen harczolni.

— *Egyedül.* Szegény koldusasszony bus történetéről szól a tudósitás, melyet Hevesről hozott a posta. Ugy történt, hogy *Kovács* Kati, meg az ura, már évek óta koldulással tengették nyomorult életöket. Külön-külön koldultak, s mikor aztán összetalálkoztak, megosztották a könyekkel áztatott, keserves kenyeret, a mit a jószivü emberek könyörületessége juttatott nekik. Egyszer aztán nagyon messze találtak elmenni egymástól s az ember hirtelen meghalt. Csak ugy magától halt meg. Doktor és patika nélkül. Felesleges luxus is az a szegény embernek . . . El is temették a falu kis temetőjébe. Hüséges társa Kovács Kati nem kisérte ki utolsó utjára, mert nem tudott haláláról semmit. A napokban aztán, a mikor megtudta, hogy meghalt az ura, felkereste a sirját és egy rozsdás ásóval hozzáfogott a munkához. Ásni kezdett. Már-már kiásta a sirból a festetlen deszkakoporsót, melynek fáján tegnap még madár dalolt, a mikor megakadályozták szomoru munkájában . . .

És a szegény Kovács Katit törvény elé állitották. Mikor pedig a biró megkérdezte tőle, hogy miért ásta föl a férje sirját, csendesen, lassan csak annyit felelt, mialatt két könycsepp folyt végig szegény öreg arczán, hogy:

— Oda akartam feküdni mellé, mert nagyon rossz nekem itt egyedül . . .

— **Az «erényes» keringő.** Angol és amerikai táncz- és illemtanárok nemrégiben kongresszust tartottak Londonban. Szóra került ez alkalommal, hogy az a mód, melylyel a tánczoló párok a keringőnél és más tourtánczoknál egymást átkarolják, illetlen, sőt néha meg erkölcstelen is. A szemérmes és kötelességtudó illem- és tánczmesterek tehát elhatározták, hogy a jövő téli idénytől kezdve másképen fogják a keringőt tanitani. Az ki lesz zárva, hogy a tánczos magához szorithassa a tánczosnéját. A keringőnél követendő fölöttébb erkölcsös tánczrendszabályt a következőképen formulázták a szigoru mesterek: «A férfi balkezével megfogja a nő jobbkezének ujja hegyeit. A nő balkezét a férfi jobbkarjára teszi könnyedén, a kinek nem szabad tánczosnőjét magához ölelni, csak a derekát szeliden átfogni. A nő tehát ezentul nem teszi többé balkezét a férfi vállára.

— **A hajózható Nilus.** Mig az egész világ figyelme előbb Dél-Afrikára, most meg Khinára van irányitva, Afrika északi részén egy nagyfontosságu mü nyert befejezést. A Nilus az Albert-tótól, a mely egyik forrása, hajózható a tengerig. A Felső-Nilus csak kevés helyen volt eddig hajózható, mert különféle vizi növényekből képződött szigetek elzárták az utat. A mult év közepe táján kezdte meg Peake tüzérőrnagy vezetése alatt egy angol katonai expediczió ez akadályok eltávolitását. A szigeteket valósággal darabokra vagták s igy usztatták le a viz mentén a tengerbe. Utjokban folytonosan egy hajó kisérte az ily részeket, nehogy valahol torlódjanak. Május 17-én jelentette Peake, hogy egy ágyunaszáddal Ugandáig eljutott s addig a Nilus teljesen tiszta és hajózható.

— **A vadházasság vége.** Nagybecskerekről a következő megrenditő hirt hozza a táviró: *Bacsilla* János 53 éves dolovai tanitó egy éve él közös háztartásban Petrov Paraszkevával egy férjes asszonynyal. Bacsilla, ki előbb román plébános, majd községi jegyző volt, féltékenykedett az asszonyra. Ezért ma halántékon lőtte őt és utána öngyilkossági kisérletet követett el. Mindketten haldokolnak.

— **Olcsó az emberélet.** Szükszavu táviratban két gyilkosságot jelentenek. Az egyik Diósgyőrött történt, a hol *Simkó* János földmüves kaszával kettévágta a feleségét. Ezután öt kis gyermekét akarta elpusztitani, de megakadályozták a vérengzésben. A másik hasonló eset Mezőturon esett meg. *Maucz* György gazdaember összeszólalkozott legényfiával, miközben az apa kést rántott elő és sziven szurta gyermekét.

— **Leányrablások Galicziában.** Rendkvül hajlik visszafelé a monarchia tulsó fele a legsötétebb középkor felé. A zsidóleány-rablások után fognak következni az államilag szankczionált és fegyveres erővel támogatott zsidóüldözések, azután a ghetto, az inkviziczió, és igy tovább. Ausztria — ugy látszik — elért a fejlődés legmagasabb fokára, azon tul már nem képes haladni, hanem siet vissza, néhány száz esztendővel hátrább.

Most már szinte tömegesen jelentik Galicziából a leányrablásokat. Mult év szeptemberében, a zsidók kiengesztelő ünnepén, özvegy *Weiser* Hannának 16 éves Eszter leányát két férfi a krakkói feliczianus nők kolostorába csalta. Az anya hiába kapkodott fühöz-fához, hogy legalább engedjék beszélni a lányával. *Tomasik* krakkói rendőrbiztos azzal utasitotta el, hogy zsidók ügyeivel nincs ideje foglalkozni.

Siegeltude Elias dobczycei kereskedőnek 15 éves leányát két keresztény varrónő ugyancsak a hirhedt krakkói kolostorba csalta. Az apa többször megjelent a kolostorban, de nem engedték a lányával beszélni, hanem az érsekhez utasitották. Az érsek pedig a krakkói magisztrátushoz küldte a kétségbeesett apát.

Egy leány pedig, kinek négy havi fogság után sikerült megmenekülni a kolostorból, azt meséli, hogy ott még két orosz-lengyelországi fiatal leányt is fogva tartanak, hogy kikereszteljék.

—

= **Megszökött rabok.** Magyar-Hradischból értesitették a rendőrséget, hogy az ottani fogházból e hó 17-én éjjel három rab megszökött. És pedig *Hanecska* József 16 éves lakatoslegény, a kit rablásért zártak el. Gyenge alkatu, szemei kékek, haja szőke, csehül beszél. A második *Prohaszka* Fridolin, wratzowi születésü 24 éves napszámos, a ki lopásért ül. Ez közép, karcsu termetü, kék szemü, szőke haju s bajszu ember. Szintén csehül beszél. A harmadik pedig *Vrba* János altstadti születésü 31 éves napszámos, a ki erkölcstelen üzelmek miatt volt fogva. Az illető kicsiny, zömök termetü, szőke, teljesen beretvált arczu. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

= **Fa-munkások gyülése.** Az asztalos, esztergályos, kádár, bognár és kocsigyártó munkások tegnap délelőtt 10 órakor közös nagy gyülést tartottak a vig-utcza 16. szám alatti vendéglőben, hol egy országos famunkásszövetség létesitéséről tanácskoztak. A gyülés, melyen 700—800 munkás vett részt, rendben ért véget.

---

példára ne hivatkozzunk, a bécsi kereskedők és iparosok egy nap alatt többet hirdetnek, mint a mi kereskedőink és iparosaink hat hónap alatt.

De aztán messzebb is tartanak, mint a mieink.

———

☞ *Kutya-macska barátság.* Egy franczia természetrajzi folyóiratban a következő esetet beszéli el egy megfigyelő: Egy macska kölykeit elpusztitották. A macska fiai eltünésén nyugtalankodott s egész nap kereste őket, végre kemény és tejtől duzzadó emlőkkel visszatért a házba. Alig hogy belépett, egy fiatal kutyának hizelegni kezdett, a melyet anyja nemrég elhagyott. A macska a kutyakölyökhöz hozzádörgölődött, nyávogott s végre az asztal alá ment és lefeküdt. A kutya követte, melléje feküdt és elkezdett emlőjéből szopni. A macska egészen boldognak látszott, elannyira, hogy dorombolni kezdett. Erre mind a ketten elaludtak; a macska egyik lábát azonközben fogadott fiának a nyaka köré is fonta. Ugyanez még a következő napokon is folytatódott.

*

☞ *Tüzhányó a tenger fenekén.* Veszedelmes buvár-kalandról értesitik a „Times" czimü londoni lapot Sydneyből. A „Ringaromma" angol czirkálóhajó nemrégen az Uj-Hebridák körül járt. E közben az egyik torpedó elveszett és a tengerfenékre sülyedt. Három buvárt utána küldtek, a kik azonban csakhamar kihuzatták magukat, mert egy épen müködő tengeri vulkán közelébe értek, mely a vizet körösközül forralásig hevitette föl. A buvárokat, a kik egész testükből véreztek, sikerült életben tartani.

*

☞ *Uralkodók babonája.* Az európai uralkodók legnagyobb része többé-kevésbbé babonás. Legtöbbnél a babona abban. nyilvánul, hogy különösen ragaszkodnak valami kis tárgyhoz, a melynek elvesztését valóságos szerencsétlenségnek tartják. Ilyen kis tárgya van a következő uralkodóknak: Umberto olasz királynak, a ki mindig zsebében hord egy farkasfogat. A német császárnak egy gombja van Berthier marsall diszruhájáról. Vilma hollandi királynő kegyelettel őriz egy pacsirtatollat, az orosz czár egy lyukas pénzdarabot, Viktória királynő egy darabot egy akasztott ember köteléből. A török szultánnak talizmánja egy fadarab — Krisztus keresztjéből.

*

☞ *Hernyóirtás zeneszóval.* Egy Frank Jones nevü amerikai földbirtokos nemrég arra a különös fölfedezésre jutott, hogy a hernyók seregestül másznak le azokról a fákról, a melyek alatt a felesége énekelni kezdett. A ravasz amerikai gyakorlatilag akarta kihasználni a hernyók e különös zenei hajlamát. Egész nap énekeltette a feleségét, ki végre azonban megunta a hangversenyzést. Frank Jones elhatározta ekkor, hogy a felesége hangját egy-egy trombitás zenekarral potolja. Ha aztán hinni lehet a floridai ujságnak, mely e hirt közli, a muzsikától a hernyók valósággal kábultan hullottak a fa alá.

*

☞ *A papagály és a villamos vasut.* Lipcsében közelebb nagy bajt okozott egy papagály. Egy olyan házban él ez a derék madár, a mely előtt villamos vasuti állomás van. A minap a papagály azt kiáltotta, hogy „mehet". Épen ott állt egy kocsi. A kocsivezető azt hitte, hogy a kalauz kiáltott és utnak inditotta a kocsit. Egy korosabb hölgy, a ki épen felszállóban volt, lebukott a lépcsőről és sulyos sérüléseket szenvedett.

*

☞ *Az angolok és a viz.* Az angolok a szó szoros értelmében imádják a vizet s igen nehezen nélkülözik a mindennapi fürdőt. Egy angol lap szerint egy gazdag britnek Derbyshireban birtoka van, a hol hajnali négy órától hat óráig szokott hideg vizben ülni. Aztán megreggelizvén, egy órára hideg zuhany alá áll. Séta és ebéd következik. Két órakor az angol ur délutáni álmát aluszsza, — fürdő kádban. Vacsora után is fürdik. — A szó szoros értelmében életének felét vizben tölti. A feleségét is ily életmódra akarta kényszeriteni, a minek — válás lett a vége. Egy yorkshirei viz-tisztelő a gyermekeit napjában hat órán át füröszti és usztatja; reggel vivnak és versenyt futnak; flanell-nadrágot viselnek és télen is csak alsó kabátban járnak. Egy agglegény jóformán az egész napot náddal benőtt sekély vizben tölti. Ha kijön a vizből, parafából készült matráczra fekszik és inasa addig olvassa neki az ujságot, mig el nem alszik. Egy ismertebb angol iró minden szabad idejét vizben tölti. Ha ir, lába térdig egy mozgatható viztartályban van. Egy londoni szinész, a ki álmatlanságban szenved, néha huszonnégy órán át mosakodik és dörzsöli magát; azalatt nem eszik, csak bort iszik és dohányzik. Azt állitja, hogy a hidegviz megmentette elméjét és életét.

*

— **A hőség áldozata.** Az ó-budai kiskorona-utcza 55. számu ház előtt tegnap egy 30—35 évesnek látszó embert találtak eszméletlen állapotban, a napszurás tünetei között. Bevitték az irgalmasok kórházába.

— **A fürdés áldozata** *Himler* Károly 15 éves vasesztergályos tegnap az összekötő hid közelében a szabad Dunában fürdött, s e közben a vizbe fult. Holttestét még nem találták meg.

— **Rablótámadás.** *Korczy* Simon 59 éves szijdloviczi születésü földmüves tegnap délután Budapestre érkezett a feleségével és gyermekével. Boszniába akartak utazni. Korczy azonban hogy — hogy nem, eltévedt a fővárosban a családjától. A mint igy egyedül bolyongott az utczákon, egy ismeretlen ember csatlakozott hozzá, a ki megigérte neki, hogy kivezeti a pályaudvarhoz, a hol családjával találkozni fog. Az ismeretlen kicsalta Korczyt Rákos-Keresztúrra, ott a falu határán megtámadta és elrabolta töle 930 korona készpénzét. Az eszméletlen sulyosan sebesült emberre ma bukkantak a csendőrök. Beszállitották a Rókusba. A veszélyes ciceronét nyomozzák.

— **Halálos szerencsétlenség, halottrablás.** Tegnap délelött 11 órakor a kőbányai Dréher serfőzdében *Egger* János szent-péteri születésü 45 éves serfőzősegéd belezuhant egy 25 meter mély jégfelvonó készülékbe. A szerencsétlen ember azonnal meghalt. A mint a holttestet el akarták szállitani, észrevették, hogy a hullaszállitó vállalat egy embere, *Herczeg* Sándor kilopta a szerencsétlen munkás zsebéből ezüstóráját és lánczát. A halottfosztogatót azonnal letartóztatták.

A párisi világkiállitás épületei.

A franczia leleményesség immár ötödször gyüjti össze Párisban a nemzetek munkájának kincseit. A franczia kormányok majd minden tiz évben, valósággal naptári pontossággal rendeztek világkiállitást és a vállalkozók és tervezők genialitása mindannyiszor milliókat jövedelmezett a franczia nemzetnek. Az első kiállitást 1855-ben rendezték a Champs-Elysées területén épült nem is nagyszabásu iparcsarnokban, a másodikat a Champs de Mars területén 1867-ben, a harmadikat pedig 1878-ban a hires Trocadero palotában. Pompa és fényüzés dolgában ezek a kiállitások meg sem közelitették az 1889-iki világkiállitást, a melyet a franczia köztársaság születésének századik évfordulója alkalmából rendeztek. Két hatalom: a német birodalom, és az osztrák-magyar monarchia mindkét országa, Ausztria is, Magyarország is, távol maradt e kiállitásról.

A mostani kiállitás nagyjából és egészében ugyanazon a területen épült, mint az 1889-iki. Hozzájött még azonban a Szajna két partja, a Bois de Vincennes egy része és a Jardin des Invalides előtere. A kiállitás területe 108 hektár, tehát oly nagy, mint a mekkora még a chicagoi kiállitásé sem volt. A kiterjedést és ezzel egyuttal a látogatók fáradalmát még növeli az a körülmény, hogy a kiállitás területe három, egymástól jól messze eső területen van. A három terület között nagy városrészek vannak. Ez a sajátságos elhelyezés azonban a legzsenialisabb számitás volt, mert a látogatók csodálatát a területnek ilyen mesterséges kiszélesitése még csak növeli. A három terület különben egy egészet képez, a mennyiben a közlekedést a gyalogosok és kocsik részére ugynevezett *passerelles*-ek közvetitik, vagyis egyszerü viaduktok, a melyek egyik területről a másikig két emeletnyi magasságban vannak az utczákon keresztül felépitve. A kiállitás területének óriási nagyságáról különben a legjobb fogalmat adja az a tény, hogy a terület határának egyszeri bejárása — minden megszakitás nélkül, folyton előrehaladva — teljes három órát vesz igénybe.

A kiállitás palotái ragyogó külső hatást keltenek. Épitészeti szempontból nem mondhatók valami rendkivüli müalkotásoknak. A kiállitások olcsó épitkezésével járó hátrányok itt is érvényesülnek. A mübecs csekélységét azonban ellensulyozták a formák és a diszitések mesés gazdagságával. Az épületeket agyonczifrázták és ez jó számitás volt, mert a csupa fehér szinü, óriási arányu és a legremekebb gipsz és rajz vagy festménydiszitésekkel agyonrakott épületek általános összhatása valóban gyönyörü.

A legkiválóbb két épülete a kiállitásnak az u. n. *Grand Palais* és a *Petit Palais*. Mindkettö állandó épület és nyers kőből van épitve. A Champs Elysées-re vezető uj Sándor-hid bejárójánál van és a szépmüvészetek találtak elhelyezést benne. Az uj Sándor-hid (40 m. széles) gyönyörü alkotás és az Invalides-on épült müipari palotákkal együtt a kiállitás legszebb részét képezi. Ide vezet a kiállitás fókapuja is, a mely a maga bizarr formájával és óriási terjedelmével gyakorol nagy hatást.

A kiállitás másik része a nemzetek utja (*Rue des Nations*), a melyen minden hatalmasság történelmi kiállitása van elhelyezve. Az épületcsoport a Szajna jobb partján van, és a maga sokféle stiljével gyönyörü képet mutat. A harmadik rész a Champs de Mars területe, a hová az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság és közlekedés *egyetlen* óriási palotája jutott. Ez az épület valósággal csodája a kiállitásnak és a vastraverz-épités igazi remeklése. Egy hatalmas patkóalaku épület, a melyben egymásba folyik a négyféle foglalkozás kiállitása, a nélkül azonban, hogy a válaszfalak észrevehetők volnának. A patkóalaku épület felső részének közepén a a mezőgazdasági és az ipari rész elválasztására van elhelyezve az ünnepélyek csarnoka, a melynél hatalmasabb, szebb és hatásosabb termet képzelni nem lehet. A kör alaku csarnoknak üvegplafondja van, a melynek csodás szinein keresztül világit be a nap, misztikus, ünnepélyes hangulatot adva az egész teremnek. A közepén nincsenek ülőhelyek, hanem csakis a négy oldalrészen, a menyezetet tartó oszlopfalak között. Maga ez az épület nagyobb, mint a mi millennáris kiállitásunk *összes* épületeivel beépitett terület volt. El lehet már most képzelni, hogy micsoda hatást gyakorol egy ilyen épület és hogy milyen nagy maga a kiállitás.

Az óriási épület előtti téren áll a mult kiállitás fénye: az *Eiffel-torony*, a kiállitás látványos bódéitól és falujától körülvéve. A karcsu, szép torony a mostani kiállitásnak is legjobban megbámult, legragyogóbb és eghatasosabb látványossága. Az Eiffel-toronynyal szemben levő hid vezet a Szajna bal partján levő gyarmati-kiállitásba, a mely a Trocadero körül van elhelyezve. Inkább tanulságos, mint látványos rész. Nem is nagyon látogatják. A hatalmak palotájával szemben, szintén a Szajna partján van a kertészet és erdészet pavilionja. Két óriási, zöld szinü lugas, a mely roppant kedves benyomást gyakorol a nézőre.

A nagy épületcsoportokat apró mulatóhelyek, énekes kávaházak, látványosságok és ugynevezett világcsodák palotai kötik össze. Külön felemlitést érdemel az ugynevezett *Chateau d'Eau* (vizpalota), a mely nem egyéb, mint a gépcsarnok fantasztikusan megépitett façadeja. Óriási cascadejainak vizeséseit esténkint szines vilanylámpák világitják, bizarr és mély hatást keltve.

Magát a kiállitást és épületeit 18 csoportba osztották.

És pedig:

I. csoport: *Tanügy, nevelésügy.*
II. csoport: *Alkotó müvészet.*
III. csoport: *Tudomány, irodalom* (előadó müvészet és a vele kapcsolatos iparágak, könyvek, tudományos eszközök, hangszerek stb.)
IV. csoport: *Müszaki gépek* (mechanika).
V. csoport: *Villamosság* (távirda, telefon).
VI. csoport: *Technika* (vasutak, hajózás, épitési ügy).
VII. csoport: *Mezőgazdaság* (földmüvelés, borászat, mezőgazdasági ipar és terményei).
VIII. csoport: *Kertészet és erdészet.*
IX. csoport: *Vadászat, halászat.*
X. csoport; *Élelmezés* (czukor, bor, szeszes italok, sör, konzervek stb.)
XI. csoport: *Bányászat.*
XII. csoport: *Müipar* (csak a középületek és lakások diszitésére szolgáló tárgyak.)
XIII. csoport: *Fonó- szövő-ipar* (ruhafestés, ruhák, zsinórok.)
XIV. csoport: *Vegyi ipar* (papir-, bőrgyár, parfum, dohány stb.)
XV. csoport: *Különböző iparok* (aczél, arany, ezüst, ékszer, óra, bronz, kefe, kosár, gummi, játék stb.)
XVI. csoport: *Szocziálpolitika* (a kiállitás egyik legtanulságosabb és legjobban rendezett osztálya; munkáslakások, szövetkezeti ügy, munkásbiztositás, bérmozgalmak, stb.)
XVII. csoport - *Gyarmatok kiállitása*; és végül
XVIII. csoport: *Hadügy.*

A kiállitók száma 92.342; a kiállitott tárgyak bejelentett összértéke meghaladja a két milliárd frankot. A kiállitási katalógus husz kötetből áll, a melynek terjedelme 8000 nyomtatott 8⁰ oldal. Ezenkivül adott ki minden nemzet egy külön katalógust. A katalógusok maguk egy egész kis könyvtárt képeznek.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Hangverseny-körut.** *Csanády* Virgil zongoramüvész, a ki a belvárosi felső leányiskolában a magyaros zenetanitás uj módszerével oly szép sikert ért el, a héten vidéki hangverseny-körutra indul Első hangversenyét a jövő vasárnap rendezi Keszthelyen.

— **A városligeti szinkörben** hétfőn és kedden is a *Goldstein Számi* kerül szinre, a czimszerepben *Gyöngyi* Izsóval.

TANÜGY.

— **Gyors- és gépirási tanfolyam.** Az országos női gyorsiró-egylet a mindinkább szükségessé váló gyors- és gépirás elsajátithatására augusztus elsején tanfolyamot nyit, melyen az egyesület elnöke *Kaiser* Gizella a magyar és német gyorsirászat okleveles tanára, heti három, közösen megállapitandó esti órában fogja tanitani a magyar és német gyorsirászatot a gépirással kapcsolatosan. Tandij a kurzus egész tartamára 12 frt. Jelentkezni lehet *Kaiser* Gizellánál (Szondy-utcza 42/c.)

Esti tanfolyam.

A közoktatásügyi miniszter rendelkezéséből ez évi szeptember havában az orsz. m. kir. iparmüvészeti iskola kebelében oly intézmény lép életbe, mely szervezeteben egészen uj és hazánkban uttörő és egyedüli. Ez az *esti tanfolyam* hivatva lesz oly *iparosokat*, kik egész nap el vannak foglalva és kenyérkereset után látnak, elméletileg és gyakorlatilag bizonyos müvészi irányban oktatni, továbbá olyanokat tovább képezni, kik valamely iparágban müvészi irányban már foglalkoztak s a kik kiképeztetésük után mühelyeikben önálló tervezők lehetnek.

Iparosok, iparostanonczok és általában midazok, kik valamely iparággal már egy évig gyakorlatilag foglalkoztak, csekély költséggel látogathatják ezt a tanfolyamot, melynek tanitási órái ugy vannak megválasztva, hogy azok a rendes foglalkozás mellett is betarthatók. (Előadások lesznek vasárnap 8—12-ig, továbbá hétfőn, szerdán és pénteken este 7—9-ig.)

Az esti tanfolyamra a beiratások ez év szeptember 10. és 11. napjain délután 3—6 óra között az orsz. m. kir. iparmüvészeti iskola igazgatósági irodájában lesznek (IX., Kinizsy-utcza 31. sz.).

A tanfolyam szervezeti szabályzata a következő:

A esti tanfolyamnak czélja:

a) Oly iparosoknak, a kiknek foglalkozása bizonyos müvészi képességet kiván (például butorasztalosok, kárpitosok, szobafestők, üvegfestők, czimfestők, litografusok, kőfaragók, faragók, diszitő szobrászok, érczöntők, aranymüvesek, czizellálók, zománczfestők, lakatosok, badogosok stb.) módot nyujtani arra, hogy szakmájuknak gyakorlása mellett, az esti és vasárnap délelőtti órákban magukat rendszeres elméleti és gyakorlati oktatás utján müvészi irányban tovább képezhessék;

b) egyes kiválóbb egyéneket az iparmüvészeti iskola szaktanfolyamának felvételi vizsgálatára előkésziteni.

Az esti tanfolyam *három évre terjed.*

Minden iskolai év szeptember hó elején veszi kezdetét és junius hó végéig tart.

A heti tanórák száma 10-ben van megállapitva, még pedig hetenkint háromszor este 2—2 óra, vasárnap délelött pedig 4 óra.

A beiratások szeptember hó elején történnek. A beiratási dij évenkint 3 kor., ebből egy korona esik az «Értesitő»-re.

A tandij évenkint 6 kor., a mely két egyenlő részletben is törleszthető.

A felvételre jelentkező iparos ifju igazolni tartozik, hogy: a) 15-ik életévét betöltötte; b) ép látóérzékkel és szakmájának megfelelő testi épséggel bir; c) legalább 2 középiskolát vagy 6 elemi osztályt sikerrel végzett vagy ennek hiányában a kellő szakképzettséggel bir; d) választott iparágával már egy-két éve gyakorlatilag foglalkozott, (bizonyitványnyal igazolandó); e) birja mesterének vagy szüleinek beleegyezését arra, hogy az esti tanfolyamot látogathatja.

A tanfolyamnak tanulói kötelezik magukat, hogy az előirt tárgyakat az e czélra kitüzött tanórarend szerint pontosan hallgatják.

Olyan tanuló, a ki magasabb évfolyamba akar felvétetni, haladottságát próbamunkával és az előző tanfolyamban végzettek tudásával (esetleg felvételi vizsga alapján) tartozik igazolni.

A tananyag a következő:

I-ső év: a) Planimetria. (Pont, vonal, háromszög, négyszög, sokszög, kör és elipszisz elmélete és szerkesztési rajza.) Tömeges tanitás (előadás és rajz), hetenkint 2 órában b) Épitészeti stiltan és épitési rajz. Az épitésben előforduló szabályoknak fejtegetése. Az épitészeti formaknak ismertetése, különös tekintettel az anyagra. Párkányoknak tagozása; az oszloprendeknek fogalma. Ajtóknak, ablakoknak, boltozatoknak formái. Tömeges tanitás (előadás és rajz), hetenkint 2 órában. c) Iparmüvészeti stiltan. Iparmüvészeti alakoknak ismertetése, tekintettel a feldolgozandó anyagokból és előállitási technikából származó stiltani törvényekre. Előadás hetenkint 1 óra. d) Ékitményes rajz. Egyszerü ékitményelemeknek nagyarányu fali minták után való rajzolása, áttérés a domboru minták utáni rajzolásra. Hetenkint 3 óra. Mértani síkékítményeknek rajzolása és szinezése. Betüknek rajzolasa és rondirás. Tömeges tanitás hetenkint 2 órában.

II-ik év. a) Geometria. Ábrázoló geométria és az árnyékszerkesztésnek elemei. A pontnak, vonalnak, síkoknak és testeknek ábrázolása. Síkok, felületek és testek területének és köbtartalmának kiszámitása. Egyszerü testek saját- és vetett árnyékának szerkesztése. Tömeges tanitas (előadás és rajz), heti 2 órában. b) Szabadkézi perspektiva. Geometriai testeknek és egyszerü iparmüvészeti tárgyaknak, puszta szemlélet utján, szabadkézzel való rajzolása. Hetenkint 2 óra. c) Diszitményeknek rajzolasa. Különböző korszakbeli ékitményeknek domboru minták után való rajzolása. Hetenkint 2 óra. d) Szakbeli tanulmányok. I. Szak- és mühelyi rajz. II. Mintázás. III. Ékitményes festés. IV. Ötvösség, V. Alakrajz. Egy-egy szakmának hetenkint 4 óra.

A tanuló a szakmabeli tanulmányokat foglalkozásához képest gyakorolja. Az oktatás egyéni. A szakmabeli tanulmányoknak tantárgyát az igazgató vagy a szaktanár jelöli ki. Szakmaváltoztatás csak kivételesen van megengedve.

III-ik év. a) Geométria. Perspektiva. Testcsoportok perspektivikus képének szerkesztése. Perspektivikus árnyszerkesztés. Tömeges tanitás (előadás és rajz), hetenkint 2 órában. b) Virágoknak, növényeknek és gyümölcsöknek rajzolása (természet után vagy esetleg preparátumok után.) Hetenkint 2 óra. c) Szakbeli tanulmányok. I. Szak- és mühelyi rajz. II. Mintázás. III. Ékitményes rajz és festés. IV. Ötvösség és zománczozás. V. Alakrajz. Egy-egy szakmának hetenkint 6 óra.

A tanuló a szakmabeli tanulmányokat foglalkozásához képest gyakorolja.

Az esti tanfolyambeli növendékeknek, a hely arányához képest (a vendéglátogatók előtt), a nappali tanfolyambeli növendékek számára előirt egyes tantárgyak hallgatása, az igazgató beleegyezése mellett engedélyezhető. *Ezért külön tandij nem jár.*

A tanfolyam hallgatója minden iskolai év végén látogatási bizonyitványt kap; az egész tanfolyam befejezése alkalmával pedig végbizonyitványt nyer, melyben haladása és szorgalma van megerősitve. Szegénysorsu, de szorgalmas tanulók a tandij alul felmentést nyerhetnek. Ösztöndijak elnyerésére időnkint pélyázat hirdettetik. Minden iskolai év végén a jelesebb növendékek között jutalmak osztatnak ki. Tanulmányi és fegyelmi ügyekben a tanulók az iskolai szabályzatnak vannak alárendelve. A szünidei pályázatokban minden esti tanfolyambeli tanuló is ugy vehet részt, mint az intézet rendes növendéke, sőt az ösztöndijas és tandijmentes tanuló, ha a második iskalai évet befejezte, köteles azokon részt venni.

Az az esti tanfolyambeli tanuló, a ki az intézetbe mint rendes növendék akar belépni, egyenlő képesség esetén az idegen intézetekből jelentkező előtt számithat felvételre, a fölvételi vizsgának letétele után; azok pedig, a kik a három évi esti tanfolyamot jó eredménynyel végezték, a szaktanfolyamba való felvételre előirt vizsgára bocsájthatók.

SPORT.

Alagi lóversenyek.

II. nap. Julius 22.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Ma volt az alagi juliusi pótmeeting második napja, melyre a rekkenő hőség daczára is csak ugy özönlött a sok budapesti kiránduló. A nap hőse *Horthy* Jenő volt, ki két győztest lovagolt, Mary Agnest és a saját tulajdonát képező Álmomot. A versenyek általában meglepetésekkel végződtek, eredményük a következő:

I. *Handicap.* 1200 kor. 1200 m.
1. Horthy Jenő 3é pm *Álmom* 67 kg lov. tulajdonos
2. Rohonczy G. sk *Cleopatra* 61½ kg. » Krause
3. Geist Gáspár 3é pk *Trilla* 63 kg. » Pfeiffer
0. Gróf Orssich P. 4é Corvinus 71 kg. » Gömöry
0. Geist Gáspár 3é pm Bohéme 70 kg. » Báró Eltz
0. Gróf Pejacsevich A. Lauderdale 68 kg. » Brooke
Könnyen három hoszszal első, két hoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 52. Helyre : 50 : 121, 160.

II. *Gátverseny-handicap.* 1200 k. 2800 m.
1. Gr. Schönborn 4é pm *Diomed* 63 kg. lov. br. Eltz
2. Geist G. 4é sm *Ravasz II*, 63 kg. » Pfeiffer
3. Gr. Pejacsevich 4é stpk *Dolly* 65 kg. » Szemere
0. Flesch A. száz. 5é sm Arkádia 67 kg. » Horthy
0. Chernell 4é pm. Parázs 65 kg. » Ledniczky
Könnyen 3 hosszal első, 3 hosszal harmadik. Parázs elbukott, Arkádia a startnál megállt.
Tot.: 10 : 37. Helyre : 50 : 125, 168.

III. *Háromévesek eladó-gátversenye.* 1500 kor. 2400 m.
1. Gr. Esterházy sm *Pásztorfi* 59 kg. lov. Machán
2. Horthy J. sk *Mumus* 59 kg. » Philips
3. Geist G. szm *Redactor* 65 kg. » Csompora
0. Borbély Gy. pk Finom 57½ kg. » Gutai
0. Rohonczy G. pk Ariadne 57½ kg. » Kovács
0. Mr. Silton sk Barkaroi 65 kg. » Horák
0. Strzydovszky száz. pm Cyrano 62 kg. » Horn
0, Gr. Teleki L. stpm Próba 57½ kg. » Fros
Könnyen két hosszal nyerve, ugyanannyival harmadik.
Tot.: 10:58. Helyre: 50:61, 65, 56.

IV. *Eregy akadályverseny.* 1500 k. 4000 m.
1. Jankovich-Besán *Mary Ágnes* 69 kg. lov. Horthy
2. Th. Vallesassina *A la grecque* 65 kg. » Br. Eltz
0. Geiszt Gáspar 4é pk Részes 69 kg. » Krause
Könnyen négy hoszszal nyerve, Részes feltartatott.
Tot.: 10:29.

V. *Kétévesek eladóversenye.* 1200 kor. 1000 m.
1. Lov. Lád stpm *Jagello* 56½ kg. lov. Travnicsek
2. Jankovich-Besán *Előre II.* 53½ kg. » Fürst
3. Rohonczy *Doni Kozák* 56½ kg. » Szöböllődi
0. Geist Gaspár sk Retek 55 kg. » Csuvár
0. G. Karolyi M. Pileon face 56½ kg. » Kölling
0. Lov. Lád pk Addio 46 kg. » Németh
0. Lipthay B. pm Bizay 50 kg. » Horn
0. Söllinger R. száz. Gondos 52 kg. » Tonnenb.
0. Takácsy S. sk Álczás 58½ kg. » Csompora
Biztosan fejhoszszal nyerve, egy hoszszal 3-ik.
Tot.: 10 : 68. Helyre : 50 : 110, 70, 83.

VI. *Györgytallér-dij.* 1200 kor. 1600 m.
1. Br. Königswarter *St. Patrick* 63½ lov. Gömöry
2. Geist Gaspár 3é sm *Viveur* 65 kr. » Br. Eltz
3. Gr. Pejacsevich A. 3é *Serdar* 63½ kg. » Szemere
0. Mr. Brooke 3é sk Wundermadl 68½ kg. » Tulajdonos
0. Jankovich-Besán Gy. 3é pk Dora 67 kg. » Horthy
0. Rohozy G. 3é pm Hadfi 65 kg. » Krause
0. Mr. Wood 3é spej Gourmet 63½ kg » Pfeiffer
Biztosan 1 hoszszal nyerve, félhoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 48. Helyre : 50 : 95, 101, 170.

Kottingbrunni lóversenyek.

I. nap. Julius 22.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Ma kezdődött meg Kottingbrunnban az idei kilencz napos lóverseny-meeting s mindjárt első napján dölt el a meeting egyik leghiresebb versenye, a 30.000 koronás schönaui-gátverseny. A dijat a nagy favorit *Rittka II.* nyerte meg gazdájának, lovag Lederer Sándornak. Nagyobb meglepetés nem is volt, mint a következő részletes eredmények is mutatják:

I. *Gátverseny.* 1800 k. 2400 m.
1. Hg. Auersperg F. 4é stpm. *Pharao* 69 kg.
2. Michelstetter F. 4é sk. *Cecilic* 69 kg.
3. Br. Morpures A. föh. 4é pm. *Jour fix* 60 kg.
4. Mautner V. 4é pk. Damiette 60 kg.
0. Michelstetter F. 4é ph. Maholnap 66 kg.
0 Mr. C. Wood 4é sk. Delujo 62½ kg.
0. Villam J. föh. 6é stpm. Commoner 60 kg.
0. Baltazzi A. 4é ph. Mandrill 60 kg.
Könnyen 2 hoszszal nyerve, 6 hoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 23. Helyre 50 : 85, 147, 244.

II. *Kétévesek versenye.* 2000 k. 1200 m.
1. Gr. Degenfeld *High Licestershire* 58½ kg.
2. Blaskovich E. pm *Csuloka* 54½ kg.
3. Br. Springer G. pm *Kicsoda* 56 kg.
0. Mautner V, pm Pausanias 56 kg.
0. Schneeberger C. pm Versuch 56 kg.
0. Gr. Trauttmannsdorff L. sm Cartell 56 kg.
Könnyen 2½ hoszszal nyerve, két hoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 15. Helyre : 50 : 66, 117.

III. *Handicap.* 2000 k. 1800 m.
1. Okolicsányi E. föh. 4é sm *Dráva* 51 kg.
2. Dreher A. 4é sm *Häng' di. an* 57 kg.
3. Capt. George 3é pm *Buluwayo* 53½ kg.
0. Br. Springer G. 4é pm Almaviva 58 kg.
0. Mr. C. Wood 3é pm Peninsular 55 kg.
0. Mr. Newmarket 4é pm Contrás 51 kg.
Nyakhoszszal nyerve. 7 hoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 35. Helyre : 50 : 88, 95.

IV. *Schönaui dij.* Gátverseny. 30.000 k. 2400 m.
1. Lov. Lederer S. pm. *Ritka II.* 63 kg.
2. Blaskovich E. sm. *Avar II.* 63 kg.
3. Mr. Dorryt pk. *Clairette* 63 kg.
0. Mr. Lincoln pk. Suada 63 kg.
0. Egyedi L. sm. Pandur 63 kg.
0. Guttmann M. sm. Isalco 63 kg.
0 Herzog M. pm. Pascha 63 kg.
0. Lov. Lederer S. sm. Ucalegon 63 kg.
0. Mautner V. stpm. Sherman 63 kg.
0. Gr. Sternberg A. sk. Carma 63 kg.
Itélet Könnyen öt hoszszal nyerve, két hoszszal harmadik.
Tot.: 10: 20. Helyre: 50: 81, 294, 108.

V. *Kétévesek eladóversenye.* 2000 kor. 2000 m.
1. Festetich Zs. pk, *Ika* 49½ kg.
2. Gr. Trauthmannsdorff L. sm. *A. B. C.* 49½ kg.
3. Egyedi L. pk. *Strohfeuer* 49½ kg.
0. Braganza hg sk Sári volt a neve 52½ kg.
0. Mr. Brooke stdk. Joke 48 kg.
0. Egyedi A. pm. Hastrmann 51 kg.
0. Eleneora udvari ménes pk. Mauritia 49½ kg
0. Capt. Harry dpk. Lady Ibe 48 kg.
0. Mr. Redgrey sk. Zufriedenheit 48 kg.
Küzdelem után másfél hoszszal első, fél hoszszal harmadik.
Tot.: 10 : 29. Helyre : 50 : 70, 96, 68, A győztest megveite gr. Orssich Pál 1800 koronáért.

VI. *Eladóverseny.* 2000 k. 1400 m.
1. B. Üchtritz Zs. 4é *Kynast* 62 kg.
2. B. Spinner G 6é pm *Or Dur* 64 kg.
3. Dreher A. 5é. pk *Gezankt* 51½ kg.
0. Gr. Sternberg A. 5é pm Aldomás 63 kg.
0. Zangen J. 6é pm Balek 59 kg.
Könnyen három hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik.
Tot.: 10: 58. Helyre: 50: 113, 71.
Győztesre nem volt ajánlat.

VII. *Kétévesek handicapja.* 2000 kor. 1000 m.
1. Mautner V, *Mary Diamond* 46½ kg.
2. Mr. Roberts sk *Onyx* 51½ kg.
3. B. Springer G. stpm *Florestan* 60 kg.
0. Guttmann M. fm Satan 55½ kg.
0. Szászbereki ménes sk Marietta 56½ kg.
0. Wood pk Ne haragudj 54½ kg.
C. Egyedi L. stpk Satanella 48 kg.
Könnyen négy hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik.
Tot.: 10: 125. Helyre: 50: 169, 71, 289.

MULATSÁGOK.

— **Mulatság.** A budakeszi nyaraló ifjuság julius 28-án a tüdőbetegek szanatoriuma javára szinielőadással egybekötött tánczmulatságot rendez a Frim-féle vendéglőben. Szinre kerül a *Liliomfi.*

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. központi statisztikai hivatal személyzeti létszámába: dr. *Szücs* Lajos miniszteri segédtitkárt miniszteri titkárrá és dr. *Dioszegi* József miniszteri fogalmazót ideiglenes minőségü miniszteri segédtitkárrá; a minisztérium központi személyzetének létszámába pedig: dr. *Navratil* Akos fizetés nélküli miniszteri fogalmazót miniszteri fogalmazóva; *Hoór* Lajos miniszteri titkárt Berlinbe (müködési területe: Eszak-Németország, ide értve Szászországot is) szaktudósitóvá; — az igazságügyminiszter *Tóháti* Sandor deési kir. törvényszéki irnokot a kir. törvényszékhez irodatisztté, *Fülöp* István kézdivásárhelyi kir. törvényszéki joggyakornokot az oklándi kir. járásbirósághoz és dr. *Kovács* Lajos nyiregyházi kir. törvényszéki joggyakornokot a nyiregyházi kir. törvényszékhez aljegyzőkké, ifj. *Antal* Pal bajai kir. járásbirósági irnokot a bajai kir. járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. *Golánffy* János debreczeni kir. ügyészségi alügyészt a budapesti kir. ügyészséghez, *Déván* Ottó miskolczi kir. ügyészt a pécsi kir. ügyészséghez helyezte át.

A közönség köréből.

MATTONI'FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYUKUT
38201

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A pozsonyi alagut. A Pozsonynál épitendő uj vasuti alagut közigazgatási bejárása e hó 21-én tartatott meg a kereskedelmi minisztérium által kiküldött *Petényi* Vendel vasuti és hajózási főfelügyelő vezetése alatt.

Mivel a Pozsony melletti régi alagutnál ez évi január hóban beállt forgalmi akadály — melynek következtében a közlekedést több héten átszállással közvetitették, — alkalmat nyujthatott az utazó közönségnél ez alagut forgalmi biztonsága iránt némi nyugtalanságra, nem lesz érdektelen ez alagutat s az annál történt beomlást hiteles források nyomán az alábbiakban röviden ismertetni.

Ezt az alagutat az osztrák államvasuttársaság ezelőtt mintegy 60 évvel épittette. Ez volt az ország legelső alagutja. Bár az alagut falazatán folyton nagyobb menynyiségü csapadékviz szivárgott keresztül, az osztrák államvasut, és a vonal államositása után a magyar államvasutak gondos fentartása mellett az alagut állékonysága és biztonsága iránt soha aggály fel nem merült, s azon az utazó közönség mindig és most is egész biztosan közlekedhetik. Noha az alagut már eredetileg két vágányra épült, de az akkor még alkalmazásban levő oly szelvénynyel vagyis nyilással, hogy abban a jelenleg alkalmazott szélesebb kocsikkal járó vonatok egyikében nem haladhattak át, a miért is a budapest—marcheggi két vágányu pálya rendkivül élénk forgalmának e pontnál levő ezen akadályát ki kellvén küszöbölni, az alagut megfelelő kibővitése elkerülhetetlenné vált. A kibővitést a magyar királyi államvasutak igazgatósága ugy tervezte, hogy azzal egyidejüleg a szük helyre szoritott állomásnak kellő meghosszabbitása czéljából a hegyoldalt leássák, minek folytán az alagut egy részét, mintegy 100 méter hosszban le kellett hordani. Ezen 100 méterből körülbelül 60 méter alagutrésznek lehordása a mult év nyarán és őszén legkisebb zavaró inczidens nélkül megtörtént, de a hátramaradt rész lebontása közben a rendkivüli esős téli idő, melynek évtizedek óta nem tapasztalt csapadékmennyisége a normálist többszörösen felülmulja, az előbevágások hegytömegeiben oly meglazulást és azokban oly elementáris erővel fellépő mozgást és nyomást idézett elő, melynek a lebontás alatt levő alagutfalazat nem birt ellenállni s a leomlást megakadályozni nem lehetett. A beomlott alagutrészt az igazgatóság erős faivekkel ideiglenesen helyreállitotta, egyuttal teljes erővel megindítván a bevágási lejtők mozgása és további leomlása megakadályozására szolgáló támasztó bélfalak felépitését is, melyeknek elkészülte után a fából készült ideiglenes alagutrész le fog bontatni és el fog távolittatni. A beomlott alagutrész ideiglenes helyreállitása és a támasztó bélfalak épitése alkalmat nyujtott a hegyoldal beologiai - alkotásának kipuhatolására, mely azt mutatta, hogy annak anyaga csuszásra hajlandó vizerekkel átszőtt és elmállott tömegekből áll, a mi ismét arra engedett következtetni, hogy a meglevő alagutnak a hegy belseje ily előnytelen alkotása mellett való kibővitése az élénk forgalom fentartásával nemcsak igen hosszu időt és nagy nehézségeket, de rendkivül nagy költségeket is fog okozni.

E jelenségek arra inditották az igazgatóságot, hogy áttanulmányoztassa azon kérdést, vajjon a fenforgó körülnyek között nem volna-e czélszerübb a második vágány számára a *jelenlegi alagut mellett egy egészen uj alagutat épiteni.*

E tanulmányok teljes sikerre vezettek, mert azokból kitünt, hogy a fenforgó viszonyok között az uj alagutnak épitése nemcsak sokkal rövidebb idő, tudniillik két év alatt végrehajtható és sokkal kevesebb nehézséggel jár, mint a meglevőnek csak mintegy hat év alatt végezhető kibővitése, hanem pénzügyileg is előnyösebb, mert jelentékenyen kevesebbe kerül, mint a réginek a kijavitása.

Ezen uj alagutnak közigazgatási bejárása tegnap tartatott meg Pozsonyban; ezen a kereskedelmi minisztérium és az államvasutak képviselőin kivül Pozsony sz. kir. város és megye törvényhatósága és közigazgatási bizottsága, stb. vettek részt s mivel az uj alagut tervezete ellen senki részéről sem merült fel észrevétel, az alagut épitésének nyilvános pályázatra bocsátása már a napokban meg fog történni. Az uj alagut elkészülte után mindegyik sinpárnak külön alagutja lesz, a mi a vonal rendkivül élénk forgalmának folytonossága biztositására nagy előnynyel fog birni.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Igazgató: **Erdős Armand.**

Napirend 1900. julius 23.

Naptár: Hétfő, julius 23. — **Róm. kath.** Apollinár. — **Prot.** Apollinár. — **Görög-orosz:** (julius 10.) Leone. — **Zsidó:** Thamus 26. — **Nap kél:** 4 óra 11 perczkor reggel, **nyugszik** 7 óra 28 perczkor este. **Hold kél:** 1 óra 9 perczkor délután, nyugszik: 5 óra 2 perczkor délután.

A főváros magánépitési bizottságának ülése az uj városházán d. u. 5 órakor.

Nemzeti muzeum természetrajzitára és a néprajzi muzeum (Csillag-utcza 15.) nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig Többi tárai megtekinthetők 1 kor. belépődij mellett.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u 3-tól 5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig

Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig.

A városligeti müc arnokban állandó képvásárlás. Nyitva délelött 9 órától, esti 6 óráig.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja az üllői-uton hétfő **és pentek kivételével** naponkint 9—1-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig

Az 1848—49-iki szabadságharcsi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelött 9—11-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—12.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum: *Igazgatóság* V. váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9—2-ig. *Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* ugyanott. Hivatalos órák 9—12 és 3—6-ig. — *A hazai termékek állandó kiállitása, a kereskedelemtörténeti gyüjtemény* és *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség utasitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban Nyiva: 9—12-ig. d. u. 3—6-ig. — *Fonó-, szövő-, ruházati és bördiszmü ipari kiállitás*, 9-től d. u. 6-ig, a városliget iparcsarnokban. A *külföldi kirendeltségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., váczikörut 32.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Az Opera szept. 15-ig zárva marad.

NEMZETI SZINHÁZ.
Augusztus 31-ig bezárólag a szinház zárva marad.

NÉPSZINHÁZ.
A szinház szeptember 1-éig zárva marad.

VÍG-SZINHÁZ.
A szinház augusztus 31-éig zárva marad.

KISFALUDY SZINHÁZ
Budapest, 1900 julius 23-án.
A csodaember.
(Rabbi Joselmann.)
Daljáték 4 felvonásban.
Kezdete ½8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Augusztas 18-ig a szinház zárva marad.

BUDAI SZINKÖR.
Budapest, 1900 julius 23-án.
Elnök kisasszony.
Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Budapest, 1900 julius 23-án.
Az uj honpolgár.
(Goldstein Számi.)
Fővárosi életkép 3 felvonásb.
Kezdete ½8 órakor.

Uránia
Magyar tudományos szinház.
Augusztus 16-áig a szinház zárva marad.

Szinházi játékrendek

A fővárosi nyári szinház müsora: *Kedden* Elnök kisasszony. *Szerdán* Frou-frou. *Csütörtökön* Clemenceau. *Pénteken* Bernardo Montilla. *Szombaton* Dóra. *Vasárnap* délután Viola, az alföldi haramia, este Gésák vagy egy japán teaház története.

Putzer György nagyvendéglő éttermei
Deák-tér.
Az idegenek találkozó helye.
Kitünö konyha! — Saját termésü valódi borok!
Polgári árak. — Pontos és gyors kiszolgálás.
Szalmaözvegyek részére hüvös és kényelmes pinczehelyiségek.
Számos látogatást kér
Putzer György
vendéglő-tulajdonos.
8860

HUNGARIA SZALLODA
2980
Ma este az étteremben
Radics Béla
ismert s kedvelt zenekara játszik
Kezdete 8 órakor.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 37960

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 98375 CII. (Uj személy és podgyász díjszabás életbeléptetése a szolnok - kis - kun - félegyházi h. é. vasuton) Ezen helyi é. vasuton f. évi szeptember hó 1-én uj személy és podgyász díjszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napján életbelépett díjszabás érvényen kivül helyeztetik. Az uj díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33. sz.) 20 fillérért kapható. Budapest, 1900 évi julius 14. Az igazgatóság. 1240

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 106715/CI. 1900 „Magyar bosznai vasut forgalom." Buda-Császárfürdő kitérő és O-Buda Filatorigát felvétele a II. rész 1 díjszabási füzet XIII. kivételes díjszabásába. A magyar bosznai vasuti forgalomban 1897. évi deczember hó 1-től érvényes II. rész 1. díjszabási füzetének XIII. kivételes díjszabásában Budapest I. v. állomásra nézve foglalt díjtételek érvénye egyuttal Buda-Császárfürdő kitérő és O-Buda Filatorigát állomásokra is kiterjesztetik. Budapest, 1900 julius hó 17-én. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes boszna - herczegovinai államvasutak nevében is. 1294

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 104791/C. II. (Magyar-olasz árudijszabás Fiume - Ancona-Velenczén át). (II. pótlék életbeléptetése.) A Fiume Ancona-Velenczén át irányuló magy.-olasz forgalom részére 1897. évi május hó 10-ától érvényes közvetlen árudijszabáshoz folyó évi szeptember hó 1-evel a II. pótlék lép hatályba, mely az olasz vasuti vonalakat illetőleg az eddigiekkel szemben felemelt díjtételeket fog tartalmazni. Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabás elárusitási hivatalában lesznek kaphatók. Budapest, 1900 julius hó 18. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében. 1293

Házi gyártmányu
nyers és vizmentes takaróponyvák, kender-jutazsákok és dohányzsinegek
legczélszerübben beszerezhetők **BÜCHLER SÁMUEL** gyári raktárában
Budapesten, V., Szabadságtér 7. sz. 38952

Bútor

olcsón szolid árak, modern fason és jó minőségben. Nagy raktár asztalos és kárpitozott butorokban a legegyszerübbtől a legfinomabb minőségig, ugyszintén szecczesszio-, barokk-, angol- s o-német stylusban. Eladunk:

1 matt, faragott hálószoba-berendezést	95	frt és feljebb
1 „ „ „ „	125	„ „
1 ebédlőt, mely egy faragott kredenczből, 1 kihuzó asztal, 6 szék, 1 diván, 1 consol-tükörből áll	145	„ „
1 szalon-garnitura franczia szövettel	100	„ „
1 „ „ plüssel	80	„ „
1 „ „ finom szövettel	60	„ „
1 diván, boureth-szövettel	28	„ „
1 ottomane	28	„ „
1 mágas ebédlő-diván	35	„ „
1 irószekrény	15	„ „
1 kihuzó-asztal, matt	12	„ „
1 ágy	12—16	„ „
1 szekrény, 2 ajtós	— 12	„ „
1 cylső-fiókos	20	„ „

A legujabb árjegyzek, több mint 330 képpel, 25 krnak bélyegben való beküldése ellenében franco küldetik. 38708

VARGA MIHÁLY és TÁRSAI
magyar butoripar-társaság
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 2. Kigyó-tér sarkán.

Ki ne volna kiváncsi a jövőjére?
Mit rejt magában a sors számunkra, mi fog történni velünk késő évek multán?
A czigány-jósnő
a kártyahuzás és kártyavetés müvészete
bele enged pillantanunk a titokzatos jövendőbe. Nemcsak **érdekes** és **tanulságos**, hanem **mulattató** könyv is.
Leányok, asszonyok kedvelt szórakoztatója.
Ára szines boritékban 1 kor.
Felette érdekes:
A föülmulhatlan ezermester büvészkamrája
Mindenfele érdekes büvészi mutatványokkal. Ára **60 fill.**
Megszerezhetők
LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.
A porto előleges beküldésekor a könyv bérmentve küldetik.

Magyar királyi államvasutak.

110147/900. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Pozsony állomásának Lamacs felöli végén egy uj alagut fog létesittetni és az e czélból végrehajtandó munkák, valamint a kapcsolatos föld és szikla munkák, a vizmentesitési munkák, támasztó és betétfalak, végül az utépitmények előállitására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervek, az egységárjegyzék, költségelőirányzat, továbbá a szerződési tervezet, az ajánlati minta és pályázati feltételek a magyar királyi államvasutak igazgatósága központi tervtárában Budapest, Teréz-körut 56. földszint és a pozsonyi épitő kirendeltségnél 30 korona lefizetése mellett kaphatók.

Ezen épitési tárgyában teendő ajánlatok legkésőbben **folyó évi augusztus hó 17-én déli 12 óráig** nyujtandók be a magyar királyi államvasutak épitési és pályafentartási főosztályánál (Budapest, Teréz-körut 56. II. emelet).

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és következő felirással ellátva nyujtandó be:

„Ajánlat a Pozsony állomás Lamacs felöli végén létesitendő alagut épitési munkáinak elvállalására."

Az ajánlat benyujthatása czéljából 30,000 kor. szóval harminczezer korona bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis folyó évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig leteendő a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, Andrássy-ut 73/75. földszint).

Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb utolsó napi árfolyam szerint számitva fogadtatnak el bánatpénzül, azonban azok semmiesetre sem számithatók névértéken felül.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti vevény mellett adandók fel.

Budapest, 1900. évi junius havában.

Az igazgatóság.

FALB

az idén is sok esőt jósol a nyári hónapokra, tanácsos lesz tehát a gazdáknak jó vizhatlan ponyvákról gondoskodni, nehogy kazalaik beázzanak. A Fischer-féle zsák- és ponyva-gyárat (**Budapest, Nagykorona-utcza 18.**) mint a legmegbizhatóbbat s legolcsóbbat ajánlhatjuk, mely kivánatra mintákat ingyen, bérmentve küld. Használt, jó karban lévő ponyvák és mindennemü uj zsákok a legolcsóbb árban ugyanott kaphatók. Ponyvakölcsönző intézet. 38565

BUTOROK

úgy készpénzért, mint
RÉSZLETFIZETÉSRE
a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig 38875
legjutányosabban
Ehrentreu és Fuchs
testvereknél,
Budapest,
VI., Teréz-körut 8. sz.
(Andrássy-ut közelében.)
Képes árjegyzék ingyen.

Férfiak

figyelmébe.

A legmakacsabb és idült hugycsőfolyásnál (magfolyás stb.) egyedül gyors ér biztos sikerrel használtatnak a

Gonorrol - Pilulák

melyek egyedül csak **Silberstein S.** vegyészeti laboratoriumában **Bécs, IX., Roosauerlände 35** sz. kaphatók: ára egy doboznak frt 2.50. (ezen összeg levélbélyegekben is fogadtatik el.) 38916

STANDARD

életbiztositó társaság Edinburghban, Angolhon.
Alapittatott 1825.
Magyarországi fiók: Budapest, V. ker., Fürdő-utcza 4.

Évi bevétel	28.750.000	korona
Kiutalt nyereményrészek	150,000.000	„
Vagyon	230,000.000	„
Halálesetek folytán kifizetve	478,000.000	„

A „STANDARD" kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyéri fennállás után. Szabad háboru biztositás népfelkelők részére. 38308

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

2419 szám.

Árverési hirdetmény.

Közhirré tetetik, hogy folyó évi **julius hó 31-én d. e. 11 órakor,** az Ung megyében, Luh község határában található **zárt kutatmányu kőolajtelep** 20 év tartamára zárt irásbeli ajánlati tárgyalás utján bérbe fog adatni.

Kikiáltási árul szolgál az évenkint nyerendő nyers kőolaj és földviasz egész mennyiségének 15 (tizenöt) százaléka.

A 200 (kettőszáz) korona bánatpénzzel ellátott ajánlatok, melyekben a megajánlandó százalék betükkel is kiirandó, alulirott főerdőhivatalhoz nyujtandók be, hol az árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők.

Ungvárt, 1900. évi julius hó 9-én.

38918 **M. kir. főerdőhivatal.**

370—1900. a. szám.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur ő nagyméltósága az 1900. évi junius hó 27-én kelt 30410. sz. rendeletével a budapest-beszterczebánya-krakói állami közut 171—172 km. szakaszán lévő 60. sz. u. n. luti mosti Revucza-patakhid alépitményi és ezekkel kapcsolatosan végrehajtandó hidpálya berendező és próbaterhelő munkák foganatositását **14702 korona 57 fillér** összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok foganatositásának biztositása czéljából az **1900. évi augusztus hó 16. napjának délelőtt 10 órájára** a liptóvármegyei magy. kir. államépitészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó, s az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott s az árleengedést, esetleg pedig az áremelést százalékban kifejező zárt ajánlataikat a kitüzött nap d. e. 10 óráját a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek, valamint a szerződés mintája a nevezett magy. kir. államépitészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Liptó-Szt-Miklóson, 1900. évi julius hó 16-án.

A magy. kir. államépitészeti hivatal.
Komor Arnold,
kir. főmérnök.

38964

Kiválóan alkalmas ajándék.
Remek kivitelü diszmü.

MOHÁCS UTÁN

TÖRTÉNETI DRÁMA.

Irta: **BARTÓK LAJOS.** | Illustrálta: **PAPP HENRIK.**

Ára gyönyörü diszkötésben 20 korona.

Ragyogó tollu magyar poéta és fényes tehetségü magyar festő remekműve ez a szépséges munka.

A mohácsi szörnyü csata utáni hangulatot rajzolja Bartók az ő magasan szárnyaló, közkedvelt poézisével, Papp Henrik pedig illetteljes, müvészi ecsetével.

Es mig az iró nagy müvészettel, színpadi érzékkel rendezi a jeleneteket, addig a festő lépést tart vele és nyomban oda varázsolja az olvasó ele azokat a szomoru, de fenséges képeket. E szivetrenditő történeti dráma fölött ott lebeg a kor szelleme, szóval a mohácsi vész utáni korszak ebben a diszmüben első méltó, igazi jellemzőire talált.

Kapható a kiadó „ATHENAEUM" irodalmi és nyomdai részvénytársulat (Kerepesi-ut 54.) és minden könyvkereskedésben.

Egy szó ára 4 fillér! KIS HIRDETÉSEK. Egy szó ára 4 fillér!

Egy szó ára 4 fillér! — Bélyegilleték nincs. — Czimért nem kell külön fizetni! — Egy szó ára 4 fillér!

A 60 fillérnyi bélyegilleték megszünt.

Egy szó ára 4 fillér! Bélyegilleték nincs! Egy szó ára 4 fillér!

Tóth Kálmán
Összes Költeményei
két kötetben

Tóth Kálmán költeményeit e két kötetben teljesen kapja az olvasó. Az első kötet magában foglalja a költő által összeválogatott költeményeket; a második kötet tartalmazza a Kinizsi Pál czimü hosszabb verses elbeszélést, mely minden időkre kedves olvasmánya marad a magyar népnek. **A két diszkötésü kötet ára ..... 16 kor.**

Rákosi Jenő szinművei
két kötete a következő szinműveket tartalmazza
Az I-sö kötetben vannak **Szinre szint. A szent korona varázsa. Az aradi vérnap.** — A II-ik kötetben vannak: **A krakói barátok. Aesopus.** A két kötet ára ..... 6 kor.

Rákosi Viktor
Rejtett fészkek
czimü kötete 16 elbeszélést s rajzot tartalmaz.
Ára ..... 5 kor. 60 fill.

Megrendelhetők és kaphatók ***
LAMPEL RÓBERT
(Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésben
Andrássy-út 21.

Magy. kir. államvasutak zagrábi üzletvezetősége.

1660/90.

Pályázati hirdetés.

A m. á. v. kaposvári nevelő-tápintézetének az 1900/1—1901/2- és 1902/3 tanévekre az alább részletezett ruhanemüek és egyéb tárgyakra lesz szüksége, melyeknek szállitására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az évenkinti szükséglet megközelitőleg a következő;

600	drb loden kabát
600	„ nadrág,
200	„ posztó téli felöltő,
200	„ „ „ nadrág,
200	„ nyári zubbony,
200	„ „ nadrág,
600	pár csizma,
400	drb sapka.

Fejelés szükséglet szerint, Talp- és sarok szükséglet szerint, apróbb javitásokat a szállitó ingyen köteles teljesiteni,

326	drb háloing,
652	„ nappali ing,
326	„ alsó ing,
952	„ lábravaló,
978	„ zsebkendő,
978	pár kapcza,
200	drb fogkefe,
200	„ hajkefe,
200	„ kenőkefe,
200	„ fényezőkefe,
200	„ sárkefe,

a fehérnemü és tisztitó eszközökből a 2. és 3. évben az első évi szükségletnek 30%-a.

A pályázat feltételei a következők:

1. A szállitó köteles kivánatra bármikor különösen az ajánlatban és minden esetben a számlákban beizazgolni, illetve az utóbbiakon irásban kinyilatkoztatni, hogy a szállitás tárgya hazai anyagból, hazai munkások által készült.

2. Minden ajánlott tárgyról minta készitendő, mely a czég pecsétjével ellátandó. A versenynyertes czég mintái a nevelő tápintézetének pecsétjével is fognak ellátlatni, s ez utóbbinál a szállitási kötelezettség tartamára letétben maradnak.

3. A kihirdetett mennyiségek csak megközelitőleg leven megállapitva, a versenynyertes czég a szállitás mennyiségét sem az egyes czikkekre nézve, sem összességben nem kifogásolhatja, sem a kiirottnál szállitott kisebb vagy több mennyiségből követelésre, vagy kárpótlásra jogot nem formálhat.

4. A megrendelt tárgyak a kikötött határidőre bérmentve a nevelő tapintézetbe szállitandók, a hol azok mennyiségileg és minőségileg átvételnek. A mintának meg nem felelő tárgyak az átvétel alól kizáratnak.

5. A szállitásra vonatkozólag egyáltalában a m. á. v. igazgatóságnál érvényben lévő 122291/96. sz. a. kiadott általános szállitási feltételek mérvadók, melyek az üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy 25 kr. előleges beküldése mellett a m. á. v. budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők Andrássy-ut 73. Az üzletvezetőségnél és a kaposvári tapintézetnél átvehetők az ajánlati minták is.

6. Az ajánlati mintában üresen hagyott rovatok az ajánlattevő által olvashatóan kitöltendők, az egységárak számokkal és betükkel is beirandók. Vakart vagy javitott, vagy a kiirt határidőn tul beérkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

7. Bánatpénzül a szállitandó tárgyak egy évi értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban f. é. augusztus 6-án déli 12 óráig a zágrábi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál leteendő. A bánatpénz a versenynyertes általi az erről szóló értesitéstől számitandó 8 nap alatt az ajánlati összeg 10%-ára kiegészitendő.

8. Az ajánlat évenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátva f. é. augusztus hó 7-én déli 12 óráig lepecsételve ezen külső felirattal „Ajánlat a m. á. v. kaposvári nevelő- és tápintézet részére szállitandó czikkekre" felirattal a zágrábi üzletvezetőség T (általános) osztályánál nyujtandó be, vagy posta utján beküldendő.

Az ajánlattal egyidejüleg jelen szállitási feltételek is ajánlattevő által aláirva és 30 filléres okmánybélyeggel ellátva beküldendők.

9. Az esetről-esetre szállitott és kifogástalanul átvett tárgyak értéke a benyujtandó számlák alapján a beérkezéstől számitandó 3 héten belül fog a szállitónak a zágrábi üzletvezetőség gyüjtő pénztáránál kifizetetni.

10. A szállitó ügyletből eredő minden bélyeg és illetékköltségeket szállitó tartozik viselni.

Az illeték ez 1881. évi XXVI. törvényczikk 10 §-ának megfelelően rovandó le.

11. Mindegyik ajánlattevő, tett ajánlata folytán az ajánlatok fölötti határozat hozataláig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, a szerződés megkötéséig kötelezettségben marad.

12. Mindegyik szállitó tartozik a magy. kir. államvasutak alkalmazottai külön segély alapja javára szállitások után érdembe hozandó (egy tized) százalékával hozzájárulni, mely járulék a számlák folyósitása alkalmával levonásba fog hozatni.

13. Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati árakra szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállitását is átengedhesse oly formán, hogy az ajánlattevők az ily részben szállitást is elfogadni tartoznak, ha csak ajánlatukban ennek ellenkezőjét világosan ki nem kötötték.

Zágráb, 1900. évi junius havában. 1262

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés" hirlapkiadó, irodalmi és nyomda részvénytársaság kőnyomó-gépein.